

INOVIRANA INFORMACIJA
o zaključenju Ugovora o kreditu i Ugovora o grantu, između Njemačke
razvojne banke (KfW) i Vlade Crne Gore za Program energetske efikasnosti
u javnim zgradama – faza III

Opis projekta

Prema Jedinstvenoj listi prioriternih infrastrukturnih projekata, koja je usvojena od strane Vlade Crne Gore na sjednici održanoj 01.08.2019. godine, planirano je da se unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama realizuje u šest segmenata, sa ukupnim procijenjenim troškovima od 105,43 miliona eura.

Segmenti 1), 2) i 3), koji se odnose na programe „Energetska efikasnost u Crnoj Gori - MEEP“, „Energetska efikasnost u Crnoj Gori – dodatno finansiranje - MEEP AF“ i „Program energetske efikasnosti u javnim zgradama - EEPPB I“, koji su finansirani od strane Međunarodne banke za obnovu i razvoj (IBRD) i Njemačke razvojne banke (KfW), uspješno su realizovani u periodu od 2009-2018. godine. Vrijednost navedenih programa je iznosila 24,94 miliona eura. Navedeni iznos odnosi se na:

- Ugovor o kreditu za “Program energetske efikasnosti u javnim zgradama faza II - EEPPB II” sa KfW bankom, zaključen 23. novembra 2011. godine, u vrijednosti od 11,5 miliona eura. Navedeni aranžman podržan je sa 1,94 miliona eura granta obezbijedenih od strane KfW-a;
- Ugovor o zajmu za "Program energetska efikasnosti u Crnoj Gori - MEEP" sa IBRD bankom, zaključen 30. decembra 2008. godine u iznosu od 6,5 miliona eura i Ugovor o zajmu MEEP dodatno finansiranje, zaključen, 27. decembra 2013. godine, u vrijednosti od 5 miliona eura;

U toku je implementacija programa koji se odnose na segmente 4) i 6), koji obuhvataju “Program energetske efikasnosti u javnim zgradama faza II - EEPPB II” i "Drugi Program energetska efikasnosti u Crnoj Gori - MEEP 2", koji su takođe finansirani iz kreditnih sredstava i granta KfW-a i IBRD-a, u ukupnom iznosu od 28,27 miliona eura. Navedeni iznos odnosi se na:

- Ugovor o zajmu za “Program energetske efikasnosti u javnim zgradama faza II - EEPPB II” sa KfW banko, zaključen 12. decembra 2014. godine, u vrijednosti od 20 miliona eura. Navedeni aranžman podržan je sa 2,27 miliona eura granta obezbijedenih od strane KfW-a;
- Ugovor o zajmu za "Drugi Program energetska efikasnosti u Crnoj Gori - MEEP 2" sa IBRD bankom, zaključen 02. jula 2019. godine, u vrijednsoti od 6 miliona eura;

Za realizaciju segmenta 6), koji se odnosi na „Program energetske efikasnosti u javnim zgradama – faza III - EEPPBIII“ obezbjeđen je kredit KfW banke u iznosu od 45 miliona eura. Takođe, obezbijeden je i grant od strane Evropske komisije, preko Regionalnog fonda za energetska efikasnost (Reep Plus), kroz Western Balkan Investment Framework (WBIF) u iznosu od 4,79 miliona eura.

Kroz "Program energetske efikasnosti u javnim zgradama faza III" planirane su sledeće aktivnosti:

- izgradnja administrativnog objekta površine 5000-8000 m², za potrebe državnih organa, koji će biti projektovan i izgrađen po najvećim evropskim standardima energetske efikasnosti;
- rekonstrukcija i adaptacija administrativnih objekata u nadležnosti Uprave za imovinu u cilju ispunjavanja obaveza iz Uredbe o rekonstrukciji službenih zgrada („Sl.list Crne Gore“ br.09/16), koje su proizašle iz transponovanja EU Direktive o energetske efikasnosti;
- rekonstrukcija i adaptacija obrazovnih i socijalnih ustanova sa ciljem optimizacije potrošnje energije i poboljšanja uslova za boravak i rad korisnika, a sve u cilju ispunjenja obaveza definisanih Zakonom o efikasnom korišćenju energije ("Sl. list Crne Gore" br. 57/14, 03/15 i 25/19);
- implementacija Centralnog informacionog sistema za monitoring potrošnje energije i vode u javnom sektoru i podrška javnom sektoru u uspostavljanju sistema za energetske menadžment, što takođe predstavlja zakonom definisanu obavezu;
- implementacija niza pratećih mjera koja su podrška implemetaciji zakonske regulative, a koje su većinom proizašle iz EU Direktive o energetske efikasnosti i Direktive o energetskim performansama zgrada.

Planirano je da se 65% sredstava iz kredita troši na primjenu mjera energetske efikasnosti, dok bi se preostalih 35% trošilo na strukturne mjere i mjere komfora (zamjena krovne konstrukcije, zamjena instalacija, rekonstrukcija sanitarnih čvorova, zamjena podova, moleraj i sl.). Planirani period za implementaciju programa je od januara 2020. godine do decembra 2026. godine.

Osim navedenog, za potrebe finansiranja radova koje je neophodno izvesti na pojedinim objektima, a koji se ne mogu finansirati iz sredstava kredita u potpunosti ili usled nedovoljnih sredstava, očekuje se da Vlada Crne Gore obezbjedi sopstveni doprinos u iznosu od 10 miliona eura. Planirano je da se sredstva iz sopstvenog doprinosa koriste za:

- nabavku zemljišta i plaćanje usluga komunalnog opremanja za izgradnju novog objekta, kao i za nabavku namještaja i opreme (4 miliona eura);
- sufinansiranje rekonstrukcije objekta H u Domu za stare „Grabovac“ u Risnu (1,5 milion eura);
- unapređenje uslova za rad u obrazovnim ustanovama (dodatni radovi na obezbjeđenju pristupačnosti, radovi na unapređenju računarske mreže, dodatna sredstva za rekonstrukciju sportskih sala, dodatna sredstva za rekonstrukciju učionica i sl.) (4,5 miliona eura).

Sredstva bi se povlačila iz budžeta u iznosu od po 2 miliona godišnje u periodu od januara 2021. do decembra 2025.godine.

Detalji vezani za implementaciju programa biće definisani kroz Posebni ugovor, koji će biti potpisan između KfW banke i Ministarstva ekonomije nakon finalizacije istog.

Zaključenje kreditnog aranžmana

Kako bi pomenuta sredstva za realizaciju projekta bila na raspolaganju, neophodno je potpisivanje Ugovora o kreditu i Ugovora o grantu, koji se dostavljaju Vladi Crne Gore na razmatranje i usvajanje.

Osnov za pripremu Ugovora o kreditu predstavljaju Verbalna nota Ambasade SR Njemačke u Podgorici, od 09. avgusta 2019. godine, kojom je iskazana spremnost Vlade SR Njemačke da u završnoj fazi crnogorsko-njemačke razvojne saradnje podrži zajednički program "Podsticanje energetske efikasnosti u javnim objektima i hidroenergija – Greening public infrastructure in Montenegro (DKTI program)" i saglasnost Ministarstva ekonomije, na ponudu dostavljenu kroz Verbalnu notu.

Kreditni aranžman u iznosu od 45 miliona eura predviđen je Zakonom o budžetu za 2019. godinu.

Tokom pregovora sa predstavnicima KfW banke dogovoreno je zaključenje kreditnog aranžmana na period od 15 godina, sa grejs periodom od 5 godina. Kreditni aranžman predviđa polugodišnje plaćanje kamate (15. maja i 15. novembra) po fiksnoj godišnjoj kamatnoj stopi čija će visina konačno biti utvrđena u trenutku potpisivanja ugovora, zavisno od uslova koji budu preovladavali na tržištu kapitala. Prema informacijama dobijenim od KfW banke, fiksna kamatna stopa u ovom trenutku iznosila bi oko 1,3% godišnje, pa se ne očekuje značajnije odstupanje od ove vrijednosti u momentu potpisivanja Ugovora o kreditu.

Pored navedenog, kreditni aranžman predviđa plaćanje jednokratne naknade za obradu zajma (management fee) u iznosu od 1% vrijednosti zaključenog zajma, kao i plaćanje provizije na nepovučena sredstva u vrijednosti od 0.25% nepovučenih sredstava, koja će se početi obračunavati devet mjeseci od dana zaključenja Ugovora o kreditu, a plaćaće se 15. maja i 15. novembra svake godine.

Period raspoloživosti kreditnih sredstava usaglašen je sa planom realizacije projekta, pa će kreditna sredstva biti raspoloživa sedam (7) godina tj. do 30. decembra 2026. godine.

Ugovor o kreditu

zaključen dana _____

između

**KfW, Frankfurt na Majni
(u daljem tekstu "KfW")**

i

**Crne Gore
koju predstavlja Ministarstvo finansija
(u daljem tekstu "Zajmoprimac")**

o

45.000.000,00 EUR

- Promocija energetske efikasnosti u javnim zgradama – Faza III –

Kredit br. 29654

SADRŽAJ

1. Kredit	3
2. Isplata	3
3. Naknade	6
4. Kamata.....	6
5. Otplata i prijevremena otplata	8
6. Obračuni i plaćanja u opštem smislu	10
7. Garancija Savezne Republike Njemačke.....	12
8. Nezakonitost	12
9. Troškovi i javne dažbine.....	12
10. Posebne obaveze	14
11. Raskid Ugovora	16
12. Zastupanje i iskazi.....	17
13. Objavljivanje i prenos informacija u vezi sa Projektom	18
14. Opšte odredbe	20
Aneks 1 Plan isplate.....	23
Aneks 2 Primjerak pravnog mišljenja pravnog savjetnika Zajmoprimca	24
Annex 3 Usklađenost sa odredbama	29

PREAMBULA

Osnova za ovaj ugovor o kreditu između KfW i Zajmoprimca („**Ugovor**“ ili „**Ugovor o Kreditu**“) je Verbalna nota o Finansijskoj saradnji (FC) („**Verbalna nota**“) od 09. avgusta 2019. godine koju je izdala Vlada Savezne Republike Njemačke Vladi Crne Gore.

KfW će refinansirati dodijeljeni Kredit u skladu sa uslovima iz ovog Ugovora uz subvencionisanu kamatu iz niskokamatnih budžetskih sredstava koje Savezna Republika Njemačka obezbjeđuje za projekte koji ispunjavaju kvalifikacione kriterijume razvojne politike. Opšti uslovi Kredita ispunjavaju zahtjeve OECD primjenjive na dan potpisivanja ovog Ugovora, u cilju njegovog priznavanja kao Zvanične razvojne pomoći (ODA).

Na ovom osnovu i pod uslovom da Savezna Republika Njemačka izda garanciju za Kredit, KfW će dodijeliti kredit u skladu sa uslovima iz ovog Ugovora o Kreditu.

1. Kredit

1.1 **Iznos.** KfW će odobriti Zajmoprimcu Kredit koji ne prelazi ukupan iznos od

45.000.000,00 eura (u daljem tekstu „Kredit“)

(slovima: četrdesetpet miliona eura).

1.2 **Svrha.** Zajmoprimac će koristiti Kredit isključivo za promociju energetske efikasnosti u javnim zgradama (u daljem tekstu „Projekat“). Zajmoprimac, koga u ovom smislu predstavlja Ministarstvo ekonomije, postupajući kao jedinica za implementaciju Projekta („Jedinica za implementaciju projekta“), i KfW utvrdiće posebnim ugovorom (“Poseban ugovor”) detalje Projekta i robe i usluge koje će se finansirati iz Kredita.

1.3 **Porezi, takse, carinske dažbine.** Porezi i druge javne dažbine koje duguje Zajmoprimac kao i carinske dažbine neće se finansirati iz Kredita.

2. Isplata

2.-1 **Zahtijevanje isplata.** Čim se ispune svi preduslovi za isplatu u skladu sa članom 2.2 (*Prethodni uslovi za isplatu*) ovog ugovora, KfW će isplatiti Kredit u skladu sa napredovanjem Projekta i po zahtjevu Zajmoprimca. Isplate će se izvršiti u skladu sa Planom isplate, sadržanom u Annex 1 (*Plan isplate*) ovog Ugovora o Kreditu. KfW će vršiti isplate samo do maksimalnih iznosa koji su utvrđeni za svaki period isplate naveden u Aneksu 1. U mjeri u kojoj Zajmoprimac bude zahtijevao isplatu manjih iznosa unutar svakog takvog perioda, neisplaćeni iznosi mogu se zahtijevati u bilo kom od narednih nastupajućih perioda. Osim posljednje isplate, KfW nije obavezan da vrši isplate u iznosu manjem od 250.000 eura.

2.0 **Rok za podnošenje zahtjeva za isplatu.** KfW ima pravo da odbije da vrši isplate nakon 30. decembra 2026. godine.

2.1 **Prethodni uslovi za isplatu.** KfW je obavezan da vrši isplate po ovom Ugovoru samo ukoliko su sljedeći prethodni uslovi ispunjeni na način koji je prihvatljiv za KfW u pogledu forme i suštine:

- a) Zajmoprimac je pokazao a KfW prihvatio, dostavljanjem pravnog mišljenja čiji je sadržaj suštinski u skladu sa obrascem iz 15 (*Obrazac pravnog mišljenja pravnog savjetnika Zajmoprimca*) ovog ugovora i dostavljanjem ovjerenih kopija (svaka sa zvaničnim prevodom na jezik ovog Ugovora) svih dokumenata na koja se takvo pravno mišljenje odnosi, da Ugovor o Kreditu proizvodi pravno dejstvo i da je izvršiv i, naročito da je
  - (i) Zajmoprimac ispunio sve uslove po svom ustavnom pravu i drugim važećim pravnim odredbama za validno preuzimanje svih svojih obaveza po ovom Ugovoru, i
  - (ii) KfW oslobođen plaćanja svih poreza na prihod od kamate i svih dažbina, provizija i sličnih troškova u Crnoj Gori prilikom odobravanja ovog Kredita;
- b) KfW je u posjedu originalnog primjerka ovog Ugovora i Posebnog ugovora, pri čemu je svaki potpisan sa pravno obavezujućom snagom;
- c) KfW je primio deponovane potpise pomenute u članu 12.1 (*Zastupanje Zajmoprimca*) ovog ugovora;
- d) garancija Savezne Republike Njemačke, navedena u članu 7 (*Garancija Savezne Republike Njemačke*) je na snazi i proizvodi pravno dejstvo bez ikakvih ograničenja;
- e) Zajmoprimac je platio Naknadu za obradu zajma ustanovljenu članom 0 (Naknada za obradu zajma) ovog ugovora;
- f) nije nastao razlog za raskid, niti je došlo do incidenta koji bi mogao postati uzrok za raskid putem obavještenja ili isteka ili utvrđivanja ili ispunjenja uslova (potencijalni razlog za raskid); i
- g) nijesu nastale vanredne okolnosti koje sprječavaju ili ozbiljno ugrožavaju sprovođenje, funkcionisanje ili svrhu Projekta, ili izvršavanje obaveza otplate koje je preuzeo Zajmoprimac po ovom Ugovoru.

KfW ima pravo da prije svake isplate iz Kredita zahtijeva ona dodatna dokumenta i dokaze koje po svom nahođenju smatra neophodnim za

utvrđivanje ispunjenosti prethodnih uslova za isplatu, navedenih u ovom odjeljku.

- 2.2 **Detalji postupka isplate.** Zajmoprimac, kojeg u ovom smislu predstavlja Jedinica za implementaciju projekta, i KfW utvrdiće Posebnim ugovorom detalje postupka isplate i, naročito, dokaze koje treba da podnese Zajmoprimac a koji dokumentuju da se zahtijevani iznosi Kredita koriste u dogovorene svrhe.
- 2.3 **Pravo otkazivanja isplata.** Pod uslovom da je ispunio svoje obaveze po članu 10 (*Posebne obaveze*) ovog ugovora, Zajmoprimac se može odreći isplate neisplaćenih iznosa Kredita uz prethodnu saglasnost KfW, u zamjenu za plaćanje Naknade za nekorišćenje, u skladu sa članom 2.5 (*Naknada za nekorišćenje*) ovog ugovora i na način definisan njime.
- 2.4 **Naknada za nekorišćenje.** Ukoliko Zajmoprimac otkáže isplatu iznosa Kredita za koji je kamatna stopa već utvrđena u skladu sa članom 2.4 (*Pravo otkazivanja isplata*) ovog ugovora, ili ukoliko takav iznos Kredita nije uopšte isplaćen ili nije isplaćen do roka navedenom u članu 2.1 (*Rok za podnošenje zahtjeva za isplatu*) ovog ugovora, Zajmoprimac će odmah platiti KfW na njegov zahtjev onaj iznos koji je neophodan da se KfW-u nadoknade bilo kakvi gubici, izdaci ili troškovi koji su nastali za KfW kao rezultat neisplaćivanja iznosa Kredita („Naknada za nekorišćenje“), osim ukoliko takvo neisplaćivanje predstavlja kršenje ovog Ugovora od strane KfW. KfW će obračunati iznos Naknade za nekorišćenje i saopštiti ga Zajmoprimcu. Naknada za nekorišćenje se utvrđuje kao da Savezna Republika Njemačka nije obezbijedila nikakve subvencije za kamate za Projekat.

3. Naknade

- 3.1 ***Naknada na nepovučena sredstva.*** Zajmoprimac će platiti nepovratnu naknadu na nepovučena sredstva od 0,25 % godišnje („Naknada na nepovučena sredstva“) na neisplaćene iznose Kredita.

Naknada na nepovučena sredstva dospijeva za isplatu polugodišnje za prethodni period 15.maja i 15.novembra svake godine, prvi put devet mjeseci od datuma potpisivanja ugovora.

Naknada na nepovučena sredstva zaračunava se za period koji počinje devet mjeseca nakon potpisivanja ovog Ugovora i koji traje do dana isplate Kredita u cjelosti ili, ukoliko je primjenjivo, do dana konačnog prekida isplata iz Kredita.

- 3.2 ***Naknada za obradu zajma.*** Zajmoprimac će platiti KfW-u nepovratnu jednokratnu paušalnu naknadu za obradu zajma od 1,0% iznosa Kredita navedenog u članu 1.1 (*Iznos*) ovog ugovora („Naknada za obradu zajma“).

Naknada za obradu zajma je plativa na jedan od sljedeća dva datuma, koji nastupi ranije: (i) prije prve isplate ili (ii) nakon proteka tri mjeseca od potpisivanja ovog ugovora od strane KfW. Naknada za obradu zajma je dospjela za plaćanje čim se ovaj Ugovor potpiše, bez obzira da li je Kredit isplaćen u cjelosti ili samo djelimično ili uopšte.

4. Kamata

- 4.1 ***Kamata*** Zajmoprimac će platiti kamatu KfW-u kako slijedi:

Fiksna kamatna stopa utvrđena po osnovu Zajma. Zajmoprimac će platiti kamatu na Zajam po stopi od ___% godišnje ("**Fiksna kamatna stopa**") sve dok se ne isplati poslednja rata otplate u skladu sa rasporedom otplate utvrđenim članom 5.1 (*Plan otplate*) ovog Ugovora.

- 4.2 ***Obračun kamate.*** Kamata na isplaćeni iznos Kredita biće zaračunata od datuma (ne računajući taj dan) na koji je predmetni iznos Kredita isplaćen sa računa Kredita otvorenog kod KfW za Zajmoprimca do datuma (računajući taj dan) na koji su predmetne otplate uplaćene na račun KfW naveden u članu 6.2 (*Broj računa, vrijeme uplate*) ovog ugovora. Kamata će biti obračunata u skladu sa članom 6.1 (*Obračun*) ovog ugovora.

4.3 **Datumi plaćanja.** Kamata za prethodni period dospijeva za plaćanje na dolje navedene datume (svaki od njih „Datum plaćanja“):

- a) prije datuma dospjeća prve rate otplate, 15. maja i 15. novembra svake godine;
- b) na datum dospjeća prve rate otplate u skladu sa članom 5.1 (*Plan otplate*) ovog ugovora zajedno sa takvom ratom;
- c) potom na datume dospjeća rata otplate u skladu sa članom 5.1 (*Plan otplate*) ovog ugovora.

5. Otplata i prijevremena otplata

5.1 *Plan otplate. Zajmoprimac će otplatiti Kredit kao što slijedi:*

Rata	Datum		Iznos	
1	15. novembar	2024	2.142.857,14	EUR
2	15. maj	2025	2.142.857,14	EUR
3	15. novembar	2025	2.142.857,14	EUR
4	15. maj	2026	2.142.857,14	EUR
5	15. novembar	2026	2.142.857,14	EUR
6	15. maj	2027	2.142.857,14	EUR
7	15. novembar	2027	2.142.857,14	EUR
8	15. maj	2028	2.142.857,14	EUR
9	15. novembar	2028	2.142.857,14	EUR
10	15. maj	2029	2.142.857,14	EUR
11	15. novembar	2029	2.142.857,14	EUR
12	15. maj	2030	2.142.857,14	EUR
13	15. novembar	2030	2.142.857,14	EUR
14	15. maj	2031	2.142.857,14	EUR
15	15. novembar	2031	2.142.857,14	EUR
16	15. maj	2032	2.142.857,14	EUR
17	15. novembar	2032	2.142.857,14	EUR
18	15. maj	2033	2.142.857,14	EUR
19	15. novembar	2033	2.142.857,14	EUR
20	15. maj	2034	2.142.857,14	EUR
21	15. novembar	2034	2.142.857,20	EUR

Ovaj Plan otplate može se uskladiti s vremena na vrijeme u skladu sa članom 5.5.

5.2 ***Neisplaćeni iznosi Kredita.*** Neisplaćeni iznosi Kredita prebijaće se od predmetne posljednje rate otplate u skladu sa planom otplate utvrđenim u členu 5.1 (*Repayment schedule*) (*Plan otplate*) ovog ugovora, osim ukoliko KfW po svom nahođenju izabere drugu alternativu za prebijanje u pojedinačnim slučajevima.

5.3 ***Otplata u slučaju nepotpune isplate.*** Ukoliko je rata otplate dospjela prije nego što je Kredit isplaćen u cjelosti, to neće uticati na plan otplate u skladu sa članom 5.1 (*Plan otplate*) ovog ugovora pod uslovom da je rata otplate dospjela po planu otplate manja od iznosa Kredita koji je isplaćen ali nije još otplaćen

(“Neizmireni iznos Kredita”). Ukoliko rata otplate koja je dospjela u skladu sa članom 5.1 (*Plan otplate*) ovog ugovora premašuje Neizmireni iznos Kredita, takva rata otplate smanjiće se na nivo Neizmirenog iznosa Kredita a razlika će biti ravnomjerno dodijeljena još neizmirenim ratama otplate. Pri računanju Neizmirenog iznosa Kredita, KfW zadržava pravo da uzme u obzir otplate Kredita izvršene u periodu od 45 ili manje dana prije Datuma plaćanja kako bi utvrdio Neizmireni iznos Kredita samo za sljedeći nastupajući Datum plaćanja.

5.4 **Prijevremena otplata. Za prijevremene otplate će se primjenjivati sljedeće:**

- a) *Pravo na prijevremenu otplatu.* Pod uslovima iz paragrafa od 5.4 b) (*Obavještavanje*) do 5.4 e) (*Prebijanje*) ovog ugovora, Zajmoprimac ima pravo da otplati iznose Kredita prije planiranog datuma dospijeća ukoliko je ova prijevremena otplata izvršena najmanje u iznosu od 5.000.000 eura (slovima: pet miliona eura).
- b) *Obavještavanje.* Prijevremena otplata iznosa Kredita u skladu sa članom 5.4 a) (*Pravo na prijevremenu otplatu*) ovog ugovora predmet je najave prijevremene otplate od strane Zajmoprimca KfW-u najkasnije petnaestog **Radnog dana banaka** (kako je definisano članom 14.1 (*Radni dan banaka*) ovog ugovora) prije namjeravanog datuma prijevremene otplate. Takvo obavještenje je neopozivo, u njemu se mora navesti datum i iznos prijevremene otplate i obavezuje Zajmoprimca da plati KfW-u navedeni iznos navedenog datuma.
- c) *Naknada za prijevremenu otplatu.* Ukoliko Zajmoprimac prije vremena otplati iznos Kredita, Zajmoprimac će odmah platiti KfW-u na njegov zahtjev onaj iznos koji je neophodan da se nadoknade svi gubici, troškovi ili rashodi koji nastanu za KfW kao rezultat takve prijevremene otplate („**Naknada za prijevremenu otplatu**“). KfW će utvrditi iznos Naknade za prijevremenu otplatu i o njoj obavijestiti Zajmoprimca. Naknada za prijevremenu otplatu se utvrđuje kao da Savezna Republika Njemačka nije obezbijedila nikakve subvencije kamate za Projekat. Na zahtjev Zajmoprimca, KfW će Zajmoprimcu dostaviti indikovani iznos naknade za prijevremenu otplatu prije zahtijevanog neopozivog obavještenja o prijevremenoj otplati u skladu sa članom 5.4 b) (*Obavještavanje*) ovog ugovora.

- d) *Dospjeli iznosi.* Zajedno sa prijevremenom otplatom u skladu sa članom 5.4 a) (*Pravo na prijevremenu otplatu*) ovog ugovora, Zajmoprimac će platiti sljedeće iznose:
- (i) Naknadu za prijevremenu otplatu, dospjelu kao rezultat prijevremene otplate u skladu sa članom 5.4 c) (*Naknada za prijevremenu otplatu*) ovog ugovora; i
  - (ii) cjelokupnu dospjelu kamatu na prijevremeno otplaćeni iznos Kredita i sva druga, još neizvršena plaćanja po ovom Ugovoru koja su zaračunata do dana prijevremene otplate.
- e) *Prebijanje.* Član 5.2 (*Nesplaćeni iznosi Kredita*) ovog ugovora primjenjivaće se shodno na prebijanje prijevremenih otplata.

5.5 **Revidirani plan otplate.** U slučaju primjene člana 5.2 (*Otplate u slučaju nepotpune isplate*) ili člana 5.4 (*Prijevremena otplata*) ovog ugovora, KfW će poslati Zajmoprimcu revidirani plan otplate koji će postati integralni dio ovog Ugovora i zamijenit će plan otplate koji važi do tog vremena.

6. Obračuni i plaćanja u opštem smislu

6.1 **Obračun .** Kamata, naknada za neisplaćena sredstva, zatezna kamata u skladu sa članom 6.4 (*Zatezna kamata*) ovog ugovora, paušalna nadoknada za dospjele a neizmirene iznose u skladu sa članom 6.5 (*Paušalna nadoknada*) ovog ugovora, Naknada za nekorišćenje i Naknada za prijevremenu otplatu, računat će se na osnovu godine koja traje 360 dana i mjeseca koji traje trideset dana.

6.2 **Datum dospjeća.** Ukoliko plaćanje koje treba izvršiti u vezi sa ovim Ugovorom dopijeva na dan koji nije Radni dan banaka, Zajmoprimac mora izvršiti to plaćanje na sljedeći Radni dan banaka. Ukoliko naredni Radni dan banaka pada unutar sljedećeg kalendarskog mjeseca, takvo plaćanje mora se izvršiti posljednjeg Radnog dana banaka tekućeg kalendarskog mjeseca.

6.3 **Broj računa, vrijeme uplate.** Zajmoprimac će biti oslobođen svojih obaveza plaćanja u vezi sa ovim Ugovorom ukoliko i u mjeri u kojoj su predmetni iznosi uplaćeni KfW-u na njegovo slobodno raspolaganje bez bilo kakvih odbitaka u

eurima i najkasnije u 10:00 časova u Frankfurtu na Majni, Savezna Republika Njemačka, na račun KfW-a u Frankfurtu na Majni, Savezna Republika Njemačka, broj **IBAN DE xx 50020400 31XXXXXX**, navodeći datum dospjeća kao dodatnu referencu ("Ref. GGGGMMDD").

- 6.4 **Protivpotraživanja Zajmoprimca.** Zajmoprimac nema pravo da zahtijeva obustavu ili prebijanje ili slična prava u odnosu na obaveza plaćanja po ovom Ugovoru osim ukoliko su takva prava priznata konačnom presudom ili ukoliko ih KfW ne osporava.
- 6.5 **Zatezna kamata.** Ukoliko rate otplate ili prijevremene otplate u skladu sa članom 5.4 (*Prijevremena pretplata*) ovog ugovora nijesu na raspolaganju KfW-u na dan dospjeća, KfW može bez prethodnog upozorenja naplatiti zateznu kamatu od 200 baznih poena iznad godišnje kamatne stope utvrđene u članu 4.1 (*Kamata*) ovog ugovora za period koji počinje na datum dospjeća a završava se na datum na koji su takve isplate uplaćene na račun KfW-a, naveden u članu 6.2 (*Broj računa, vrijeme uplate*) ovog ugovora. Takva zatezna kamata mora se platiti odmah po prvom zahtjevu KfW-a.
- 6.6 **Paušalna nadoknada.** KfW može bez prethodnog upozorenja zahtijevati paušalnu nadoknadu na dospjele a neizmirene iznose (sa izuzetkom rata otplate i prijevremene otplate pomenutih u članu 6.4 (*Zatezna kamata*) ovog ugovora) od datuma dospjeća do datuma plaćanja po stopi od 200 baznih poena iznad godišnje Fiksne kamatne stope u skladu sa članom 4.1 (*Kamata*) ovog ugovora. Paušalna nadoknada mora se platiti odmah po prvom zahtjevu KfW-a. Zajmoprimac je slobodan da pokaže da nije došlo do štete ili da je šteta manja od paušalne nadoknade.
- 6.7 **Prebijanje.** KfW ima pravo da prebije primljene isplate za dospjela plaćanja po ovom Ugovoru ili po drugim ugovorima o kreditu koji su zaključeni između KfW i Zajmoprimca.
- 6.8 **Obračuni koje vrši KfW.** Ukoliko nema očiglednih grešaka, vrijednosti koje obračuna KfW i obračuni dospelih iznosa koje vrši KfW u vezi sa ovim Ugovorom o Kreditu predstavljaju *prima-facie* dokaz (*Anscheinsbeweis*).

7. Garancija Savezne Republike Njemačke

Za potraživanja KfW-a po ovom ugovoru garantovaće Savezna Republika Njemačka prije prve isplate.

8. Nezakonitost

Ukoliko u bilo kojoj primjenjivoj jurisdikciji postane nezakonito da KfW izvrši bilo koju od svojih obaveza ustanovljenih ovim Ugovorom ili da finansira ili održava Kredit, nakon što KfW obavijesti Zajmoprimca

- a) Obaveza KfW će se odmah otkazati, i
- b) Zajmoprimac će otplatiti Kredit u cjelosti na datum koji navede KfW u obavještenju dostavljenom Zajmoprimcu (najranije posljednjeg dana primjenjivog grejs perioda koji dozvoljava zakon).

Da bi se izbjegla dilema, svako otkazivanje po ovom ugovoru podliježe obavezama iz člana 2.5 (*Naknada za nekorišćenje*) a svaka otplata Kredita predstavlja prijevremenu otplatu i podliježe odredbama utvrđenim članom 5.4 c) (*Naknada za prijevremenu otplatu*) i d) (*Dospjeli iznosi*).

9. Troškovi i javne dažbine

9.1 **Zabrana odbitaka ili obustava.** Zajmoprimac će izvršiti sva plaćanja po ovom Ugovoru bez odbitaka na ime poreza, drugih javnih dažbina ili drugih troškova. U slučaju da je Zajmoprimac obavezan zakonom ili zbog drugih razloga da izvrši takve odbitke ili obustave od plaćanja, plaćanja koja vrši Zajmoprimac povećaće se za onaj iznos koji je neophodan da KfW primi u cjelosti dospjele iznose po ovom Ugovoru nakon odbitaka poreza i dažbina.

9.2 **Troškovi.** Zajmoprimac će snositi sve troškove i izdatke koji nastanu u vezi sa isplatom i otplatom Kredita, naročito doznačavanja i prenosa (uključujući naknade za konverziju), kao i sve troškove i izdatke koji nastanu u vezi sa održavanjem ili izvršenjem ovog Ugovora i bilo kog drugog dokumenta u vezi sa ovim Ugovorom kao i svim pravima koji iz njih proizilaze.

9.3 **Porezi i druge dažbine.** Zajmoprimac će snositi sve porete i druge javne dažbine koji nastanu van Savezne Republike Njemačke u vezi sa zaključivanjem i izvršenjem ovog Ugovora. Ukoliko KfW unaprijed plati takve poreze ili naknade, Zajmoprimac će ih bez odlaganja po zahtjevu KfW-a prebaciti na račun KfW-a, naveden u členu 6.2 (*Broj računa, vrijeme uplate*) ovog ugovora ili na drugi takav račun koji navede KfW.

9.4 **Uvećani troškovi.** Zajmoprimac će odmah na zahtjev KfW refundirati KfW-u svaki i sve one Uvećane troškove (kako je definisano u nastavku) koji nastanu u vezi sa Kreditom kao rezultat

- a) svake promjene pravnih uslova koje treba da ispuni KfW ili u interpretaciji ili primjeni takvih uslova nakon zaključivanja ovog Ugovora ili
- b) ispunjenja zahtjeva Centralne banke, nadzorne vlasti bankarskog ili tržišta kapitala, ili finansijske ili druge vlasti, koji je stupio na snagu nakon zaključivanja ovog Ugovora.

„Uvećani troškovi“ su:

- (i) dodatni ili povećani troškovi KfW-a,
- (ii) umanjeње prinosa KfW na kapital ili
- (iii) umanjeње iznosa koji Zajmoprimac duguje KfW-u,

pod uslovom da su ovi troškovi i umanjeња nastali u vezi sa Kreditom. Porezi koji se uvedu u Njemačkoj na prihod ili profit KfW-a ne uzimaju se u obzir prilikom utvrđivanja Uvećanih troškova.

KfW će obavijestiti Zajmoprimca o iznosu i uzroku Uvećanih troškova a na zahtjev Zajmoprimca dostaviti u razumno detaljnoj formi obračun iznosa koji se refundira.

10. Posebne obaveze

10.1 *Sprovođenje projekta i posebne informacije. Zajmoprimac će*

- a) pripremiti, sprovesti, upravljati i održavati Projekat u skladu sa zdravom finansijskom i tehničkom praksom u skladu sa ekološkim i socijalnim standardima i suštinski u skladu sa konceptom Projekta koji je usaglašen između Zajmoprimca i KfW-a;
- b) povjeriti pripremu i nadzor nad građevinskim radovima Projekta nezavisnim kvalifikovanim inženjerima – konsultantima ili konsultantima, a sprovođenje Projekta kvalifikovanim kompanijama;
- c) uvijek poštovati odredbe o nabavci propisane Posebnim ugovorom, uključujući odnosni plan nabavke;
- d) obezbijediti puno finansiranje Projekta i na zahtjev KfW-a dostaviti dokaze kojima se potvrđuje da su pokriveni troškovi koji nijesu plaćeni iz ovog Kredita;
- e) voditi knjige i evidencije ili dati da se vode knjige i evidencije koje nedvosmisleno pokazuju sve troškove roba i usluga neophodnih za Projekat i jasno identifikuju robe i usluge koje se finansiraju iz ovog Kredita;
- f) omogućiti KfW-u i njegovim zastupnicima da u bilo koje vrijeme izvrše uvid u takve knjige i evidencije i u bilo koju i svu drugu dokumentaciju relevantnu za sprovođenje i upravljanje Projekta, i da posjete Projekat i sve instalacije koje se odnose na njega;
- g) dostaviti KfW-u sve one informacije i evidencije o Projektu i njegovom daljem napredovanju koje KfW može zatražiti i
- h) odmah i samoinicijativno,
  - (i) proslijediti KfW-u bilo koji upit koji Zajmoprimac dobije od OECD-a ili njegovih članica po osnovu tzv. „Sporazuma o transparentnosti nevezanih kredita ODA“, nakon dodjele ugovora za robu i usluge koje treba da se finansiraju iz Kredita i koordinirati odgovor na sva takva pitanja sa KfW-om, i

- (ii) obavijestiti KfW o bilo kojim i svim okolnostima koje ometaju ili ozbiljno ugrožavaju sprovođenje, funkcionisanje ili svrhu Projekta.

10.2 **Detalji sprovođenja Projekta.** Zajmoprimac, kojeg u ovom smislu predstavlja Jedinica za sprovođenje Projekta i KfW utvrdiće Posebnim ugovorom detalje koji se tiču člana 10.1 ovog ugovora.

10.3 **Preuzimanje obaveze usklađenosti.** Zajmoprimac preuzima obavezu da će uvijek poštovati obaveze navedene u Aneksu 3 (*Poštovanje propisa*).

10.4 **Transport roba.** Odredbe utvrđene Vladinim ugovorom koje su poznate Zajmoprimcu, primjenjivaće se na transport roba koje se finansiraju iz Kredita.

10.5 **Ravnopravno (*pari passu*) rangiranje.** Zajmoprimac garantuje i tvrdi da se njegove obaveze po ovom Ugovoru rangiraju i da će biti servisirane najmanje ravnopravno (*pari passu*) sa svim drugim neobezbijeđenim i nesurbordinisanim Spoljnim dugovima i Zajmoprimac će osigurati u mjeri koja je dopuštena zakonom da takav rang bude osiguran za sve buduće neobezbijeđene i nesubordinisane Spoljne dugove. U ovom Ugovoru "Spoljni dug" znači obavezu Zajmoprimca koja je:

- (i) regulisana pravnim sistemom koji nije pravo Zajmoprimca; ili
- (ii) plativ u valuti koja nije valuta zemlje Zajmoprimca; ili
- (iii) plativ licu koje je osnovano, ima boravište, prebivalište ili sjedište ili glavno mjesto poslovanja izvan zemlje Zajmoprimca.

10.6 **Tereti.** Zajmoprimac neće uspostaviti niti dopustiti da traju bilo koji Tereti na imovini Projekta bez prethodne saglasnosti KfW-a. U ovom Ugovoru, „Teret“ označava bilo koju hipoteku, zalogu, pljenidbu, zabilježbu, cesiju ili prenos putem obezbjeđenja, hipotekarnog udjela ili udjela po osnovu obezbjeđenja i bilo kojeg drugog sporazuma ili aranžmana čiji je efekat uspostavljanje obezbjeđenja ili bilo kojeg prava kojim se daje prioritet u plaćanju u vezi sa bilo kojom obavezom bilo kojeg lica.

Ova obaveza se ne primjenjuje:

- a) na Terete koji postoje ili koji su već dogovoreni kada je ovaj Ugovor bio potpisan i koji su objelodanjeni KfW-u prije potpisivanja Ugovora,
- b) na Terete koji se uobičajeno uspostavljaju tokom redovnog poslovanja na osnovu pravnih i drugih uobičajenih ugovornih odnosa da bi se obezbijedile obaveze (sa izuzetkom kreditnih obaveza) prema dobavljačima ili drugim pružaocima usluga (npr. zadržavanje prava svojine koje je uobičajeno u industriji i zakonska založna prava), ili
- c) na Terete koji su već postojali u vrijeme sticanja imovine, pod uslovom da su takvi Tereti uklonjeni u roku od tri mjeseca od sticanja.

Ukoliko Zajmoprimac odobri bilo kojem trećem licu obezbjeđenje ili druga prava koja tom licu omogućavaju da zahtijeva prioriteto ispunjenje potraživanja na račun bilo koje imovine Projekta, nepokretnosti ili prihoda Zajmoprimca, KfW može svoju saglasnost da uslovi time da Zajmoprimac i KfW-u odobri (dodatno) obezbjeđenje istog stepena, kojim se potraživanja KfW-a prema Zajmoprimcu po ovom Ugovoru o Kreditu jednako i proporcionalno obezbjeđuju.

10.7 Prodaja imovine. Bez prethodne saglasnosti KfW-a, Zajmoprimac neće prodati nijedan dio imovine Projekta.

11. Raskid Ugovora

11.1 Razlozi za raskid. KfW može ostvariti prava utvrđena u članu 11.1 (*Pravne posljedice nastanka uzroka raskida*) ovog ugovora (Pravne posljedice nastanka uzroka raskida) ukoliko nastane okolnost koja predstavlja valjan razlog (*Wichtiger Grund*). To podrazumijeva, naročito, sljedeće okolnosti:

- a) Zajmoprimac propusti da izvrši obaveze plaćanja prema KfW-u na datum dospjeća;
- b) prekršene su obaveze po ovom Ugovoru ili po Posebnom ugovoru kao i po bilo kojim drugim pravno obavezujućim dodatnim ugovorima uz ovaj Ugovor;
- c) ovaj Ugovor ili bilo koji njegov dio više nema obavezujuće dejstvo na Zajmoprimca ili se više ne može izvršiti protiv Zajmoprimca;

- d) pokaže se da je bilo koja izjava, potvrda, informacija, tvrdnja ili garancija, za koje je KfW smatrao da su od suštinskog značaja za dodjeljivanje ili održavanje Kredita, lažna, obmanjujuća ili nepotpuna;
- e) nastanu druge vanredne okolnosti koje odlažu ili sprečavaju izvršavanje obaveza po ovom Ugovoru;
- f) Zajmoprimac nije u mogućnosti da dokaže da su iznosi Kredita korišćeni u propisanu svrhu;
- g) Zajmoprimac prestane sa plaćanjima kreditorima, insolventan je ili započne pregovore sa jednim ili više kreditora Zajmoprimca o moratorijumu, oprostima preostalih dugova, odlaganju plaćanja ili prekidu servisiranja duga.

11.2 Pravne posljedice nastanka uzroka raskida. Ukoliko nastane jedan od događaja navedenih u članu 11.1 (*Razlozi za raskid*) ovog ugovora, KfW može odmah suspendovati isplate po ovom Ugovoru. Ukoliko se ovaj događaj ne razriješi u roku od pet dana (u slučaju iz člana 11.1 a) ovog ugovora ili u svim drugim slučajevima iz člana 11.1 (*Razlozi za raskid*) ovog ugovora u periodu koji utvrdi KfW, koji je, međutim, najmanje trideset dana, KfW može otkazati ovaj Ugovor u cjelosti ili djelimično sa posljedicom da njegove obaveze po ovom Ugovoru prestaju i KfW može zahtijevati da mu se odmah otplati sav ili dio Neizmirenog iznosa Kredita zajedno sa zaračunatom kamatom i preostalim iznosima koji se duguju po ovom Ugovoru. Članovi 6.4 (*Zatezna kamata*) i 6.4 (*Paušalna nadoknada*) ovog ugovora shodno se primjenjuju na ubrzanu naplatu iznosa.

11.3 Nadoknada štete. Ukoliko se ovaj Ugovor raskine u cjelosti ili djelimično Zajmoprimac će platiti Naknadu za nekorišćenje u skladu sa članom 2.5 (*Naknada za nekorišćenje*) i/ili Naknadu za prijevremenu otplatu u skladu sa članom 5.4 c) (*Naknada za prijevremenu otplatu*).

12. Zastupanje i iskazi

12.1 Zastupanje Zajmoprimca. Ministar finansija Crne Gore i ona lica koja on odredi i saopšti KfW-u i koja su ovlašćena primjercima potpisa čiju je autentičnost on potvrdio, zastupaće Zajmoprimca prilikom potpisivanja ovog Ugovora. Ministar ekonomije Crne Gore i ona lica koja on odredi i saopšti KfW-u i koja su ovlašćena primjercima potpisa čiju je autentičnost on potvrdio,

zastupace Zajmoprimca tokom sprovođenja Projekta i ovog Ugovora. Ovlašćenja za zastupanje neće isteći dok KfW ne primi njihov izričiti opoziv od strane zastupnika Zajmoprimca, ovlašćenog u to vrijeme.

- 12.2 **Adrese.** Izjave ili obavještenja u vezi sa ovim Ugovorm moraju biti u pisanoj formi. Moraju se slati kao originali ili – sa izuzetkom zahtjeva za isplatu – putem faksimila. Bilo koje i sve izjave ili obavještenja učinjene u vezi sa ovim Ugovorom moraju biti poslate na sljedeće adrese:

Za KfW:

KfW
Postfach 11 11 41
60046 Frankfurt am Main
Germany
Fax: +49 69 7431-2944

Za Zajmoprimca:

Ministarstvo finansija
Stanka Dragojevic br. 2
81000 Podgorica
Crna Gora

Ministarstvo ekonomije
Rimski Trg 46
81000 Podgorica
Crna Gora

13. Objavljivanje i prenos informacija u vezi sa Projektom

- 13.1. **Objavljivanje informacija u vezi sa projektom od strane KfW.** Kako bi poštovao međunarodno prihvaćene principe maksimalne transparentnosti i efikasnosti u razvojnoj saradnji, KfW objavljuje odabrane informacije (uključujući rezultate ekološke i socijalne kategorizacije i procjene kao i izvještaje o naknadnoj evaluaciji) o Projektu i njegovom finansiranju tokom pregovora o sklapanju ugovora, tokom primjene ugovora ili više njih i u post ugovornoj fazi (u daljem tekstu označeno kao “**Cjelokupni period**”).

Informacije se redovno objavljuju na internet stranici KfW Razvojne banke (<http://transparenz.kfw-entwicklungsbank.de/en>).

Objavljivanje informacija (bilo od strane KfW ili trećih lica u skladu sa članom d) (*Prenos informacija u vezi sa Projektom trećim licima i objavljivanje istih od njihove*

strane) u nastavku) o Projektu i njegovom finansiranju ne obuhvata bilo kakvu ugovornu dokumentaciju niti bilo kakvu osjetljivu finansijsku ili poslovnu detaljnu informaciju o uključenim stranama u Projektu i njegovom finansiranju, kao što su:

- a) informacije o internim finansijskim podacima;
- b) poslovne strategije;
- c) interne korporativne smjernice i izvještaji;
- d) lični podaci fizičkih lica;
- e) KfW-ove interne ocjene finansijskog stanja uključenih strana.

13.2. Prenos informacija u vezi sa projektom trećim licima. KfW dijeli odabrane informacije o Projektu i njegovom finansiranju tokom cijelog perioda sa subjektima pomenutim u nastavku, naročito da bi se osigurala transparentnost i efikasnost:

- a) podružnice KfW-a;
- b) Savezna Republika Njemačka i njena nadležna tijela, organi, institucije, agencije ili subjekti;
- c) druge organizacije za implementaciju, uključene u njemačku bilateralnu razvojnu saradnju, a naročito Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH;
- d) međunarodne organizacije uključene u prikupljanje statističkih podataka i njihove članice, a posebno Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) i njene članice.

13.3 Prenos informacija u vezi sa Projektom trećim licima i objavljivanje istih od njihove strane. Nadalje, Savezna Republika Njemačka tražila je da KfW dijeli odabrane informacije o Projektu i njegovom finansiranju tokom Cjelokupnog perioda sa sljedećim subjektima, koji objavljuju rubrike relevantne za određenu svrhu:

- a) Savezna Republika Njemačka za svrhe Inicijative za transparentnost međunarodne pomoći
(http://www.bmz.de/de/ministerium/zahlen_fakten/transparenz-fuer-mehr-Wirksamkeit/Transparenzstrategie/index.html)

- b) Germany Trade & Invest (GTAI) za svrhu informacije o tržištu (<http://www.gtai.de/GTAI/Navigation/DE/welcome.html>)
- c) OECD for the purpose of reporting financial flows in the framework of development cooperation (<http://www.oecd.org/>)
- d) Njemački institut za evaluaciju razvoja (DEval) za svrhu evaluacije ukupne njemačke razvojne saradnje kako bi se osigurala transparentnost i efikasnost (<https://www.deval.org/en/>). *Prenos informacija koje se odnose na projekat ostalim trećim licima (uključujući objavljivanje istih od njihove strane)*. KfW dodatno zadržava pravo da prenese (uključujući i za svrhu objavljivanja) informacije o projektu i njegovom finansiranju tokom Cjelokupnog perioda drugim trećim licima kako bi se zaštitili legitimni interesi.

Informacije se ne prenose od strane KfW ostalim trećim licima ukoliko legitimni interesi Zajmoprimca da se informacija ne prenese imaju veću težinu od interesa KfW-a da se one prenese. Legitimni interesi Zajmoprimca naročito uključuju povjerljivost osjetljivih informacija navedenih u članu 13.1 (*Objavljivanje informacija u vezi sa projektom od strane KfW*), koje su izuzete od objavljivanja.

Nadalje, KfW ima pravo da prenese informacije trećim licima ukoliko je to neophodno zbog zakonskih ili regulatornih zahtjeva ili da bi se dokazivala ili branila potraživanja ili druga zakonska prava u sudskom ili upravnom postupku.

14. Opšte odredbe

14.1. Radni dan banaka. Kada se u ovom Ugovoru pomene "Radni dan banaka" to znači dan koji nije subota ili nedjelja, na koji su komercijalne banke u Frankfurtu na Majni u Saveznoj Republici Njemačkoj otvorene za opšte poslovanje.

14.2. Mjesto izvršenja. Mjesto izvršenja svih obaveza po ovom Ugovoru je Frankfurt na Majni, Savezna Republika Njemačka.

14.3. Djelimično odsustvo validnosti i praznine. Ukoliko bilo koja odredba ovog Ugovora jeste ili postane nevažeća, ili ukoliko postoji praznina u bilo kojoj odredbi ovog Ugovora, to neće uticati na validnost njegovih ostalih odredbi. Strane ovog Ugovora zamijeniće svaku nevažeću odredbu pravno validnom,

koja će biti što je moguće bliže duhu i svrsi nevažeće odredbe. Strane će popuniti svaku prazninu u odredbama pravno važećom odredbom koja je što je moguće bliže duhu i svrsi ovog Ugovora.

14.4. Pisana forma. Svi dodaci i izmjene i dopune ovog Ugovora moraju biti u pisanoj formi. Strane se samo u pisanoj formi mogu odreći uslova o pisanoj formi.

14.5. Cesija. Zajmoprimac ne smije izvršiti cesiju ili prenijeti, založiti ili staviti pod hipoteku bilo koje potraživanje iz ovog Ugovora o Kreditu.

14.6. Primjenjivo pravo. Ovaj Ugovor regulisan je njemačkim pravom.

14.7. Odricanje od imuniteta. Ukoliko i u mjeri u kojoj Zajmoprimac može sada ili u budućnosti u bilo kojoj jurisdikciji tražiti imunitet za sebe ili svoju imovinu i u mjeri u kojoj neka jurisdikcija dodijeli imunitet Zajmoprimcu i njegovoj imovini od sudskog spora, izvršenja, zapljene ili drugog pravnog postupka, Zajmoprimac se neopozivo saglašava da se odriče takvog imuniteta u odnosu na potraživanja iz ovog Ugovora o Kreditu ili u vezi sa njim, u punoj mjeri dopuštenoj pravom takve jurisdikcije.

14.8. Pravni sporovi.

Arbitraža. Svi sporovi koji nastanu iz ovog Ugovora o Kreditu ili u vezi sa njim, biće riješeni isključivo i konačno od strane arbitražnog suda. U tom smislu primijeniće se sljedeće:

- (i) Arbitražni sud činiće jedan ili tri arbitra koji će biti imenovani i postupati u skladu sa Pravilima arbitraže Međunarodne trgovinske komore (ICC) primjenjivim u datom trenutku.
- (ii) Postupak arbitraže sprovedeće se u Frankfurtu na Majni. Jezik postupka biće engleski.

Sačinjeno u tri originalna primjerka na engleskom jeziku.

Frankfurt na Majni _____

Za KfW

Crna Gora, koju predstavlja
Ministarstvo finansija

_____

_____

Ime:

Ime:

Funkcija:

Funkcija:

_____

:

Aneks 1
Plan isplate

Najbrži mogući plan isplate

Do kraja svakog isplatnog perioda ("**Efektivni datum kraja perioda**" u skladu sa listom u nastavku) Zajmoprimac može zahtijevati isplate samo do nivoa koji ne prelazi kumulativnu sumu isplata navedenu u sljedećoj tabeli.

Period	Efektivni datum početka perioda (uklj.)	Efektivni datum kraja perioda (isklj.)	Maksimalni iznos koji se može isplatiti do kraja perioda (kumulativno) (sve brojke u EUR)
1	1 decembar 2019	1 januar 2020	0,00
2	1 januar 2020	1 jul 2020	0,00
3	1 jul 2020	1 januar 2021	1,500,000.00
4	1 januar 2021	1 jul 2021	5,500,000.00
5	1 jul 2021	1 januar 2022	9,500,000.00
6	1 januar 2022	1 jul 2022	13,500,000.00
7	1 jul 2022	1 januar 2023	17,500,000.00
8	1 januar 2023	1 jul 2023	21,500,000.00
9	1 jul 2023	1 januar 2024	25,500,000.00
10	1 januar 2024	1 jul 2024	30,000,000.00
11	1 jul 2024	1 januar 2025	34,000,000.00
12	1 januar 2025	1 jul 2025	38,500,000.00
13	1 jul 2025	1 januar 2026	42,500,000.00
14	1 januar 2026	1 jul 2026	44,500,000.00
15	1 jul 2026	31 decembar 2026	45,000,000.00

Primjerak pravnog mišljenja pravnog savjetnika Zajmoprimca

Napomena: Molimo da unesete "ZEMLJA"/ "ZEMLJA" kako je adekvatno.

[Memorandum pravnog savjetnika]

KfW

Odsjek [_____]

Na ruke: [_____]

Palmengartenstrasse 5 - 9

Postfach 11 11 41

60325 Frankfurt na Majni/Njemačka

Savezna Republika Njemačka

_____
(datum)

Ugovor o kreditu od _____ i sačinjen između KfW i [_____] ("Zajmoprimac") o ukupnom iznosu koji ne prelazi _____.000.000,-- EUR.

Poštovana gospodo,

Ja sam [ministar pravde] [pravni savjetnik] [rukovodilac pravnog odsjeka _____ (molimo navedite ministarstvo ili drugi organ)] ZEMLJE. Postupam u tom svojstvu u vezi sa ugovorom o kreditu, od _____ ("Ugovor o Kreditu"), i sačinjenom između Zajmoprimca i Vas a tiče se kredita koji ćete vi dodijeliti Zajmoprimcu u iznosu koji ne premašuje ukupnu sumu od _____.000.000,-- EUR.

1. Pregledani dokumenti

Pregledao sam:

1.1 Autentični potpisani original Ugovora o Kreditu;

1.2 Ustavna dokumenta zajmoprimca, a naročito:

- (a) Ustav ZEMLJE, od _____, propisno objavljen u _____, br. _____, strana _____, sa svim izmjenama i dopunama;
- (b) Zakon(e) br _____ od _____, propisno objavljen(e) u _____, br. _____, strana _____, sa svim izmjenama i dopunama [molimo unesite ovdje, ukoliko postoje, zakone (npr. zakone o budžetu) koji se tiču pozajmljivanja novca od strane ZEMLJE];
- (c) _____ [molimo pomenite ovdje druge dokumente, npr. uredbе ili odluke vladinih ili administrativnih organa ZEMLJE koji se odnose na zaključivanje ugovora o kreditu od strane ZEMLJE u načelu ili u vezi sa zaključivanjem Ugovora o Kreditu]; i
- (d) Ugovor o finansijskoj saradnji između Vlade ZEMLJE i Vlade Savezne Republike Njemačke od _____ ("Sporazum o saradnji")

i one druge zakone, propise, sertifikate, evidencije, registracije i dokumenta za koje sam smatrao da je potrebno ili poželjno da se pregledaju. Osim toga, sproveo sam one istrage koje sam smatrao neophodnim ili poželjnim za svrhu davanja ovog mišljenja.

2. Mišljenje

U smislu člana _____ Ugovora o Kreditu, mišljenja sam da po zakonima ZEMLJE na datum ovog dokumenta važi sljedeće:

2.1 Na osnovu člana _____ Ustava/člana _____ zakona o _____ [molimo navedite ono što je adekvatno] Zajmoprimac ima pravo da zaključi Ugovor o Kreditu i preduzeo je sve neophodne radnje da odobri potpisivanje, dostavljanje i izvršenje Ugovora o Kreditu, a naročito u skladu sa:

- (a) Zakonom (ima) br. _____ od _____ parlamenta ZEMLJE koji potvrđuje Ugovor o Kreditu/odobrava potpisivanje, dostavljanje i izvršenje Ugovora o Kreditu od strane Zajmoprimca / _____ [molimo unesite ono što odgovara];
- (b) Odluka (e) br. _____ od _____ Kabineta ministara / državnog kreditnog odbora / _____ [molimo unesite vladine i ili administrativna tijela ZEMLJE kako treba];

(c) _____ [molimo navedite druge odluke, rješenja itd.].

2.2 Gđa./G. _____ (i gđa./g. _____) je (su) propisno ovlašten (i) _____ [npr. zakonom sljedstveno svojoj funkciji (ministra _____/kao _____), odlukom vlade _____, ovlaštenjem _____ od _____, itd.] da pojedinačno / kolektivno potpišu Ugovor o Kreditu u ime Zajmoprimca. Ugovor o Kreditu potpisan od strane gđe./g. _____ (i gđe./g _____) propisno je potpisan u ime Zajmoprimca i predstavlja pravno obavezujuću obavezu Zajmoprimca, koja se može izvršiti protiv njega po zakonu i u skladu sa njegovim odredbama.

[Alternativa 1 za odjeljak 2.3, da se koristi ukoliko se, pored dokumenata navedenih u odjeljku 2.1 i 2.2, određena zvanična ovlaštenja itd. moraju pribaviti po zakonima ZEMLJE:]

2.3 Za potpisivanje i izvršenje Ugovora o Kreditu od strane Zajmoprimca (uključujući bez ograničenja pribavljanje i prenos KfW-u svih iznosa dospjelih po ovom ugovoru u valuti u njemu navedenoj), sljedeća zvanična odobrenja, ovlaštenja, dozvole, registracije i/ili saglasnosti su pribavljena, punovažna su i proizvode dejstvo:

(a) Odobrenje _____ [Centralne banke / Narodne banke / _____], od _____, br. _____;

(b) Saglasnost _____ [ministra / Ministarstva _____], od _____, br. _____; i

(c) _____ [molimo navedite spisak svih drugih zvaničnih ovlaštenja, dozvola i / ili saglasnosti].

Nikakva druga zvanična ovlaštenja, saglasnosti, dozvole, registracije i/ili odobrenja bilo kojeg državnog organa ili agencije (uključujući Centralnu/Narodnu banku ZEMLJE) niti suda nijesu potrebna niti preporučljiva u vezi sa potpisivanjem i izvršenjem Ugovora o Kreditu od strane Zajmoprimca (uključujući bez ograničenja pribavljanje i prenos KfW-u svih iznosa koji se duguju po ovom ugovoru u valuti u njemu navedenoj) i validnošću i izvršnošću obaveza Zajmoprimca po Ugovoru o Kreditu.

[Alternativa 2 za odjeljak 2.3 koja će se koristiti samo ukoliko se pored dokumenata navedenih u odjeljku 2.1 i 2.2 nikakva zvanična ovlaštenja itd. ne moraju pribaviti po zakonima ZEMLJE:]

2.3 Nikakva zvanična ovlaštenja, saglasnosti, dozvole, registracije i/ili odobrenja bilo kojeg državnog organa ili agencije (uključujući Centralnu/Narodnu banku ZEMLJE) niti suda nijesu potrebna niti preporučljiva u vezi sa potpisivanjem i izvršenjem Ugovora o Kreditu od strane Zajmoprimca (uključujući bez ograničenja pribavljanje i prenos KfW-u svih iznosa koji se duguju po ovom

ugovoru u valuti u njemu navedenoj) i validnošću i izvršnošću obaveza Zajmoprimca po Ugovoru o Kreditu.

- 2.4 Nikakva administrativna taksa niti sličan porez ili dažbina ne moraju se plaćati u vezi sa validnošću ili izvršnošću Ugovora o Kreditu.
- 2.5 Izbor njemačkog prava po kojem će se regulisati Ugovor o Kreditu i dostavljanje na arbitražu u skladu sa članom _____ Ugovora o Kreditu su validni i obavezujući. Arbitražne odluke protiv Zajmoprimca biće priznate i izvršive u ZEMLJI u skladu sa sljedećim pravilima: _____ *[molimo unesite primjenjivi međunarodni sporazum (ukoliko postoji), npr. Njujorška konvencija iz 1958. godine, i/ili osnovne principe koji se odnose na priznanje i izvršenje arbitražnih odluka u ZEMLJI].*
- 2.6 Sudovi u ZEMLJI mogu donijeti presudu izraženu u valuti ili valutama navedenim u Ugovoru o Kreditu.
- 2.7 Zaduživanje Zajmoprimca prema Ugovoru o Kreditu i potpisivanje i izvršenje Ugovora o Kreditu od strane Zajmoprimca predstavljaju privatne i komercijalne radnje a ne akte vlasti ili javne akte. Ni Zajmoprimac niti bilo koja njegova imovina nemaju pravo na imunitet od arbitraže, tužbe, izvršenja, pljenidbe ili drugog pravnog postupka.
- 2.8 Sporazum o saradnji ima punu snagu i dejstvo po Ustavu i zakonima ZEMLJE. [U skladu sa članom 3 Sporazuma o saradnji] [Ukoliko Sporazum o saradnji nije stupio na snagu ali postoji Sporazum o dvostrukom oporezivanju] U skladu sa _____ *[molimo navedite međunarodni sporazum ili primjenjive zakone i propise]* / od Zajmoprimca se neće tražiti da odbije ili obustavi od bilo koje isplate koju Zajmoprimac mora da izvrši po Ugovoru o Kreditu a ukoliko se takav odbitak ili obustava naknadno nametne, primjenjivaće se odredba člana _____ Ugovora o Kreditu po kojima je Zajmoprimac dužan da shodno nadoknadi štetu KfW-u.
- 2.9 KfW nije niti će se smatrati da je rezident, da boravi, vodi poslovanje ili da je subjekt oporezivanja u ZEMLJI samo razlogom potpisivanja, sprovođenja ili izvršenja Ugovora o Kreditu. Nije neophodno niti preporučljivo da KfW bude licenciran, kvalifikovan ili da na drugi način ima pravo da posluje ili da KfW postavlja zastupnike ili predstavnike u ZEMLJI.

Sljedstveno, obaveze Zajmoprimca po Ugovoru o Kreditu predstavljaju direktne i безусловne, zakonite, validne i obavezujuće obaveze Zajmoprimca koje su izvršive protiv Zajmoprimca u skladu sa njihovim predmetnim odredbama.

Ovo pravno mišljenje je ograničeno na zakone ZEMLJE

_____
(Mjesto)   (Datum)

[Potpis]

Ime: _____

Prilozi:

Molimo priložite ovjerene fotokopije dokumenata i pravnih odredbi koje su pomenute iznad (kada je riječ o obimnim zakonima ili Ustavu ZEMLJE kopija relevantnih odredbi bila bi dovoljna) a takođe dostavite KfW-u zvaničan prevod na engleski ili njemački jezik svakog od gore pomenutih dokumenata, osim ako je takav dokument izdat na engleskom ili njemačkom kao zvaničnom jeziku ili osim ako je KfW ukazao da je drugi jezik prihvatljiv.

Annex 3 Usklađenost sa odredbama

1. DEFINICIJE

Praksa prinude: narušavanje ili nanošenje štete, ili prijetnja narušavanjem ili nanošenjem štete, neposredno ili posredno, bilo kom licu ili bočp čijoj imovini, s ciljem nedozvoljenog uticaja na postupke nekog lica.

Praksa tajnog dogovaranja: dogovor između dvije ili više lica radi ostvarivanja neprimjerenog cilja, uključujući nedozvoljen uticaj na postupke drugog lica.

Koruptivna praksa: obećavanje, nuđenje, davanje, činjenje, insisitiranje, primanje, prihvatanje ili traženje, na direktan ili indirektan način, bilo kakvog nezakonitog plaćanja, ili nepropisne prednosti bilo koje prirode, s ciljem da se utiče na postupanje bilo kog lica ili da se bilo koje lice uzdrži od postupanja.

Prevarna praksa: predstavljaju svaki čin ili propust, uključujući lažno predstavljanje, koje namjerno ili nemarno dovodi u zabludu, ili pokušava dovesti u zabludu, neko lice kako bi se stekla finansijska ili druga korist ili izbjegla obaveza;

Praksa opstrukcije: (i) namjerno uništavanje, falsifikovanje, izmjena ili prikrivanje dokaznog materijala u postupku istrage ili davanje lažnih izjava istražnim organima s ciljem materijalnog ometanja zvanične istrage o navodima koruptivne prakse, prevarne prakse, prakse prinude ili tajnog dogovaranja ili prijetnja, uznemiravanje ili zastrašivanje nekog lica, koje ima za cilj da je spriječi da otkrije svoja saznanja o pitanjima koja su relevantna za istragu ili da se vodi istraga; ili (ii) radnje sa ciljem materijalnog ometanja ostvarivanje pristupa KfW-a informacija zahtijevanih ugovorom u vezi sa zvaničnom istragom o navodima koruptivne prakse, prevarne prakse, prakse prinude ili tajnog dogovaranja.

Lice: bilo koje fizičko lice, pravno lice, partnerstvo ili udruženje koje nema svojstvo pravnog lica.

Sankcionisana praksa: bilo koja praksa prinude, tajnog dogovaranja, koruptivna praksa, prevarna praksa ili praksa opstrukcije (kako su ti termini definisani u ovom ugovoru), koja je (i) nezakonita po njemačkom ili drugom primjenjivom pravu i (ii) koja ima, ili bi potencijalno mogla imati materijalnog, pravnog ili reputacionog uticaja na ovaj Ugovor između Zajmoprimca i KfW ili njegovo izvršenje.

Sankcije: ekonomske, finansijske ili trgovinske sankcije, zakoni, propisi, embarga ili restriktivne mjere koje administrira, donosi, ili sprovodi bilo koji organ koji je nadležan za sprovođenje sankcija.

Nadležni organ za sprovođenje sankcija: Savjet bezbjednosti Ujedinjenih Nacija, Evropska unija i Savezna Republika Njemačka.

Lista sankcija: bilo koja lista posebno određenih lica, grupa, ili pravnih lica koja podliježu sankcijama, a koju je izdao organ nadležan za sprovođenje sankcija.

2. OBAVEZE U POGLEDU INFORMISANJA

Zajmoprimac je dužan da

- a) KfW-u, na zahtjev, odmah stavi na raspolaganje sve relevantne informacije poštujući princip "upoznaj svog klijenta", ili slične informacije o Zajmoprimcu koje KfW može tražiti;
- b) KfW-u, na zahtjev, odmah dostavi sve informacije i dokumente vezane za Projekat Zajmoprimca i njegovih (pod)ugovarača i drugih povezanih strana koje KfW traži da bi ispunila svoje obaveze u pogledu sprječavanja bilo kakve Sankcionisane prakse, pranja novca i/ili finansiranja terorizma, kao i za kontinuirano praćenje poslovnog odnosa sa Korisnikom, koja su potrebna za ovu svrhu;
- c) odmah i samoinicijativno obavijesti KfW, čim bude upoznat, ili posumnja na bilo kakvu sankcionisanu praksu, pranje novca i/ili finansiranje terorizma vezano za Projekat;
- d) dostavi KfW banci sve moguće informacije i izvještaje u vezi Projekta i daljeg napretka istog koje KfW banka može tražiti u svrhu ovog Aneksa; i
- e) omogući KfW-u i njegovim zastupnicima da u bilo kom trenutku pregledaju svu ostalu dokumentaciju vezanu za Projekat Zajmoprimca i njegovih (pod)ugovarača i drugih povezanih lica, te da posjete Projekt i sve instalacije vezane uz isti, za potrebe ovog Aneksa

3. IZJAVA I GARANCIJA

U pogledu prava Njemačke, ili prava države Zajmoprimca, Zajmoprimac izjavljuje da nijedno lice koje učestvuje u Projektu u ime Zajmoprimca nije počinilo, niti je uključeno u bilo kakvu Sankcionisanu praksu, pranje novca, ili finansiranje terorizma.

Izjava i garancija iz ovog člana prvi put se daje potpisivanjem ovog ugovora. Smatra se da se isto ponavlja pri svakom povlačenju sredstava Kredita na osnovu okolnosti koje su važile na taj datum.

4. POZITIVNE OBAVEZE

Zajmoprimac preuzima obavezu da, čim Zajmoprimac ili KfW saznaju za, ili posumnjaju na bilo kakvu Sankcionisanu praksu, pranje novca, ili finansiranje terorizma, u potpunosti sarađuje sa KfW-om i njegovim zastupnicima u utvrđivanju da li je li došlo do takvog kršenja obaveza. Zajmoprimac je naročito dužan da odmah i dovoljno detaljno odgovori na bilo koje obavještenje KfW-a i da takav odgovor potkrijepi relevantnom dokumentacijom na zahtjev KfW-a.

5. NEGATIVNE OBAVEZE

Zajmoprimac neće obavljati bilo kakve poslove, niti učestvovati u bilo kakvim drugim aktivnostima u vezi sa Projektom koje bi predstavljale kršenje Sankcija.

Loan Agreement

dated _____

between

**KfW, Frankfurt am Main
("KfW")**

and

**Montenegro
represented by the Ministry of Finance
("Borrower")**

for

EUR 45,000,000.00

- Promotion of Energy Efficiency in Public Buildings – Phase III –

Loan No. 29654

CONTENTS

CONTENTS	1
P R E A M B L E	2
1. Loan	3
2. Disbursement.....	3
3. Fees	6
4. Interest	6
5. Repayment and prepayment	8
6. Calculations and payments in general	10
7. Guarantee from the Federal Republic of Germany.....	12
8. Illegality.....	12
9. Costs and public charges	12
10. Special obligations	14
11. Termination of the Agreement.....	16
12. Representation and statements.....	17
13. Publication and transfer of project-related information	19
14. General provisions	21
 Annex 1 Disbursement schedule.....	24
 Annex 2 Form of Legal Opinion of the Legal Adviser to the Borrower	
.....	25
 Annex 3 Compliance Covenants	30

P R E A M B L E

The basis for this loan agreement between KfW and the Borrower ("Agreement" or "Loan Agreement") is the Verbal Note dated August 9, 2019 and issued by the Government of the Federal Republic of Germany to the Government of Montenegro on Financial Cooperation (FC) ("Verbal Note").

KfW will refinance the Loan granted in accordance with the conditions of this Agreement with interest subsidies from low-interest budget funds provided by the Federal Republic of Germany for projects that meet development-policy eligibility criteria. The terms and conditions of the Loan comply with the OECD requirements applicable on the date of signing of the Agreement for recognition as Official Development Assistance (ODA).

On this basis and under the condition that the Federal Republic of Germany extends a guarantee for the Loan, KfW will grant a Loan in accordance with the terms and conditions of this Loan Agreement.

1. Loan

1.1 **Amount.** KfW will extend to the Borrower a Loan not exceeding a total of **EUR 45,000,000.00 ("Loan")**
(in words: forty-five million Euro).

1.2 **Purpose.** The Borrower will use the Loan exclusively for promotion of energy efficiency in public buildings ("Project"). The Borrower, in this respect represented by the Ministry of Economy, acting as the Project implementing unit ("Project Implementing Unit"), and KfW will determine the details of the Project and the supplies and services to be financed from the Loan by a separate agreement ("Separate Agreement").

1.3 **Taxes, charges, customs duties.** Taxes and other public charges owed by the Borrower as well as customs duties will not be financed from the Loan.

2. Disbursement

2.1 **Requesting disbursements.** As soon as all conditions precedent to disbursement pursuant to Article 2.2 (*Conditions precedent to disbursement*) hereof are fulfilled, KfW will disburse the Loan in accordance with the progress of the Project and upon request of the Borrower. Disbursements will be made in accordance with the Disbursement Schedule contained in Annex 1 (*Disbursement Schedule*) to this Loan Agreement. KfW will make disbursements only up to the maximum amounts determined for each disbursement period specified in Annex 1. To the extent the Borrower requests disbursement of lower amounts within any such period the undisbursed amounts may be requested in any of the next ensuing periods. With the exception of the last disbursement, KfW is not obligated to make disbursements of less than EUR 250,000.

2.2 **Deadline for requesting disbursements.** KfW has the right to refuse to make disbursements after 30 December 2026.

2.3 Conditions precedent to disbursement. KfW is obligated to make disbursements under this Agreement only if the following conditions precedent have been fulfilled in a manner satisfactory to KfW in form and substance:

- a) The Borrower will have demonstrated to the satisfaction of KfW, by presenting a legal opinion the content of which is essentially in conformity with the specimen in 15 (*Form of Legal Opinion of the Legal Adviser to the Borrower*) hereof and by presenting certified copies (each with an official translation into the language of this Agreement) of all documents to which such legal opinion refers, that the Loan Agreement is legally effective and enforceable and, in particular, that
  - (i) the Borrower has met all requirements under its constitutional law and other applicable legal provisions for the valid assumption of all its obligations under this Agreement, and
  - (II) KfW is exempted from all taxes on income from interest earnings and all levies, commissions and similar costs in Montenegro when granting the Loan;
- b) KfW is in possession of an original of this Agreement and the Separate Agreement, each signed with legally binding force,;
- c) the specimen signatures mentioned in Article 12.1 (*Representation of the Borrower*) hereof have been received by KfW;
- d) the guarantee from the Federal Republic of Germany mentioned in Article 7 (*Guarantee from the Federal Republic of Germany*) is in force and effect without any restriction;
- e) the Borrower has paid the Management Fee set forth in Article 0 (*Management Fee*) hereof;
- f) no reason for termination has occurred, nor has an incident occurred that would become a cause for termination by notification or expiration or ascertainment or fulfilment of a condition (potential reason for termination); and
- g) no extraordinary circumstances have arisen that preclude or seriously jeopardise the implementation, the operation, or the purpose of the Project, or the performance of the payment obligations assumed by the Borrower under this Agreement.

KfW has the right prior to any disbursement from the Loan to demand such further documents and evidence as it deems necessary at its discretion to ascertain the conditions precedent for disbursement specified in this section.

2.4 *Details of the disbursement procedure.* The Borrower, in this respect represented by the Project Implementing Unit, and KfW will determine the details of the disbursement procedure by the Separate Agreement and, in particular, the evidence that has to be furnished by the Borrower documenting that the requested Loan amounts are being used for the agreed purpose.

2.5 *Right to cancel disbursements.* Subject to the fulfilment of its obligations under Article 10 (*Special obligations*) hereof the Borrower may waive the disbursement of undisbursed Loan amounts with the prior consent of KfW against payment of a Non-Utilisation Fee pursuant to and as defined in Article 2.5 (*Non-Utilisation Fee*) hereof.

2.6 *Non-Utilisation Fee.* If the Borrower cancels the disbursement of a Loan amount for which an interest rate has already been determined pursuant to Article 2.4 (*Right to cancel disbursements*) hereof, or if such Loan amount is not disbursed at all or is not disbursed by the deadline stated in Article 2.1 (*Deadline for requesting disbursements*) hereof, the Borrower will promptly pay to KfW upon its request such amount as is necessary to compensate KfW for any losses, expenses or costs incurred by KfW as a result of the non-disbursement of the Loan amount ("Non-Utilisation Fee"), unless such non-disbursement constitutes a breach of this Agreement by KfW. KfW will calculate the amount of the Non-Utilisation Fee and communicate it to the Borrower. The Non-Utilisation Fee shall be determined as if no interest subsidies had been provided by the Federal Republic of Germany for the Project.

3. Fees

3.1 Commitment Fee. The Borrower will pay a non-refundable commitment fee of 0.25% per annum ("Commitment Fee") on undisbursed Loan amounts.

The Commitment Fee is due for payment semi-annually in arrears on 15 May and 15 November of each year, for the first time on 15 May 2020.

The Commitment Fee will be charged for the period beginning nine months after the signing of this Agreement and lasting until the date of disbursement of the Loan in full or, if applicable, until the date of definitive termination of disbursements from the Loan.

3.2 Management Fee. The Borrower will pay KfW a non-refundable one-time lump-sum management fee of 1.0% of the Loan amount stated in Article 1.1 (Amount) hereof ("Management Fee").

The Management Fee is payable on the earliest of the following two dates: (i) before the first disbursement or (ii) after three months have elapsed since the signing of this Agreement by KfW. The Management Fee is due for payment as soon as this Agreement has been signed irrespective of whether the Loan is disbursed in full or only in part or at all.

4. Interest

4.1 Interest. The Borrower will pay interest to KfW as follows:

Fixed Interest Rate set upon commitment of the Loan. The Borrower will pay interest on the Loan at a rate of ____ % per annum ("Fixed Interest Rate") until the last repayment instalment has been received in accordance with the repayment schedule set out in Article 5.1 (Repayment schedule) hereof.

4.2 Interest calculation. Interest on a disbursed Loan amount will be charged from the date (exclusively) on which the respective Loan amount is disbursed from the Loan account held with KfW for the Borrower until the date (inclusively) on which the respective repayments are credited to KfW's account specified in Article 6.2 (Account number, time of crediting) hereof. Interest will be calculated in accordance with Article 6.1 (Calculation) hereof.

4.3 **Payment Dates.** Interest will be due in arrears for payment on the dates specified below (each a "Payment Date"):

- a) prior to the due date of the first repayment instalment, on 15 May and 15 November of each year;
- b) on the due date of the first repayment instalment pursuant to Article 5.1 (*Repayment schedule*) hereof together with such instalment;
- c) thereafter on the due dates of the repayment instalments pursuant to Article 5.1 (*Repayment schedule*) hereof.

5. Repayment and prepayment

5.1 *Repayment schedule.* The Borrower will repay the Loan as follows:

Instalment	Date		Amount	
1	November 15,	2024	2,142,857.14	EUR
2	May 15,	2025	2,142,857.14	EUR
3	November 15,	2025	2,142,857.14	EUR
4	May 15,	2026	2,142,857.14	EUR
5	November 15,	2026	2,142,857.14	EUR
6	May 15,	2027	2,142,857.14	EUR
7	November 15,	2027	2,142,857.14	EUR
8	May 15,	2028	2,142,857.14	EUR
9	November 15,	2028	2,142,857.14	EUR
10	May 15,	2029	2,142,857.14	EUR
11	November 15,	2029	2,142,857.14	EUR
12	May 15,	2030	2,142,857.14	EUR
13	November 15,	2030	2,142,857.14	EUR
14	May 15,	2031	2,142,857.14	EUR
15	November 15,	2031	2,142,857.14	EUR
16	May 15,	2032	2,142,857.14	EUR
17	November 15,	2032	2,142,857.14	EUR
18	May 15,	2033	2,142,857.14	EUR
19	November 15,	2033	2,142,857.14	EUR
20	May 15,	2034	2,142,857.14	EUR
21	November 15,	2034	2,142,857.20	EUR

This Repayment Schedule may be adjusted from time to time in accordance with Article 5.5.

5.2 ***Undisbursed Loan amounts.*** Undisbursed Loan amounts will be offset against the respective last repayment instalment due pursuant to the repayment schedule set forth in Article 5.1 (*Repayment schedule*) hereof unless KfW at its own discretion chooses another offsetting alternative in individual cases.

5.3 ***Repayments in case of incomplete disbursement.*** If a repayment instalment is due before the Loan has been disbursed in full, this will not affect the repayment schedule pursuant to Article 5.1 (*Repayment schedule*) hereof as long as the repayment instalment due under the repayment schedule is lower than the Loan amount disbursed and not yet repaid ("Outstanding Loan Amount"). If the

repayment instalment due in accordance with Article 5.1 (*Repayment schedule*) hereof exceeds the Outstanding Loan Amount, such repayment instalment will be reduced to the level of the Outstanding Loan Amount and the difference will be allocated evenly to the repayment instalments still outstanding. In computing the Outstanding Loan Amount KfW reserves the right to consider disbursements from the Loan that are made within a period of 45 or fewer days before a Payment Date to determine the Outstanding Loan Amount only for the next ensuing Payment Date.

5.4 Prepayment. The following will apply to prepayments:

- a) *Right to prepayment.* Subject to the following paragraphs 5.4 b) (*Notification*) to 5.4 e) (*Offsetting*) hereof, the Borrower has the right to repay Loan amounts before the scheduled due date if this prepayment is made at least in the amount of EUR 5,000,000 (in words: five million Euros).
- b) *Notification.* Prepayment of a Loan amount pursuant to Article 5.4 a) (*Right to prepayment*) hereof is subject to notification of the prepayment by the Borrower to KfW no later than on the fifteenth **Banking Day** (as defined in Article 14.1 (*Banking Day*) hereof) prior to the intended prepayment date. Such notice is irrevocable; it must specify the date and the amount of the prepayment and obligates the Borrower to pay to KfW the stated amount on the stated date.
- c) *Prepayment Fee.* If the Borrower prepays a Loan amount, the Borrower will immediately pay to KfW on demand such amount as is necessary to compensate for any losses, expenses or costs incurred by KfW as a result of such prepayment (the "**Prepayment Fee**"). KfW will determine the amount of the Prepayment Fee and communicate it to the Borrower. The Prepayment Fee shall be determined as if no interest subsidies had been provided by the Federal Republic of Germany for the Project. At the request of the Borrower KfW will provide the Borrower with an indication of the amount of the prepayment fee prior to the required irrevocable notification of the repayment pursuant to Article 5.4 b) (*Notification*) hereof.
- d) *Amounts due.* Together with the prepayment pursuant to Article 5.4 a) (*Right to prepayment*) hereof, the Borrower will pay the following amounts:

- (iii) any Prepayment Fee due as a result of the prepayment pursuant to Article 5.4 c) (*Prepayment Fee*) hereof; and
  - (iv) all interest accrued on the prepaid Loan amount and any other payments still outstanding under this Agreement that have accrued until the date of the prepayment.
- e) *Offsetting.* Article 5.2 (*Undisbursed Loan amounts*) hereof will apply *mutatis mutandis* to the offsetting of prepayments.

5.5 Revised repayment schedule. In the event that Article 5.2 (*Repayments in case of incomplete disbursement*) or Article 5.4 (*Prepayment*) hereof applies, KfW will send the Borrower a revised repayment schedule that will become an integral part of this Agreement and will replace the repayment schedule valid until such time.

6. Calculations and payments in general

6.1 Calculation. Interest, the Commitment Fee, default interest pursuant to Article 6.4 (*Default interest*) hereof, lump-sum compensation payments for overdue amounts pursuant to Article 6.5 (*Lump-sum compensation*) hereof, Non-Utilisation Fee and Prepayment Fee will be calculated on the basis of a 360-day year with thirty-day months.

6.2 Due date. If a payment to be made in connection with this Agreement falls due on a date that is not a Banking Day, the Borrower must make such payment on the following Banking Day. If the following Banking Day falls within the next calendar month, such payment must be made on the last Banking Day of the current calendar month.

6.3 Account number, time of crediting. The Borrower will be released from its payment obligations in connection with this Agreement if and to the extent that the respective amounts have been credited to KfW at its free disposal without any deductions in euros and no later than at 10.00 a.m. in Frankfurt am Main, Federal Republic of Germany, to KfW's account in Frankfurt am Main, Federal Republic of Germany, number IBAN DE76 5002 0400 3121 9902 47, stating the due date as an additional reference ("Ref. YYYYMMDD").

6.4 Counterclaims of the Borrower. The Borrower is not entitled to assert any rights of retention or set-off or comparable rights against payment obligations under this Agreement unless such rights are recognised by declaratory judgment or are not being contested by KfW.

6.5 Default interest. If any repayment instalments or prepayments pursuant to Article 5.4 (Prepayment) hereof are not at the disposal of KfW when due, KfW may without prior reminder charge default interest at the rate of 200 basis points above the interest rate per annum set out in Article 4.1 (Interest) hereof for the period beginning on the due date and ending on the date on which such payments are credited to the account of KfW specified in Article 6.2 (Account number, time of crediting) hereof. Such default interest must be paid immediately upon KfW's first demand.

6.6 Lump-sum compensation. KfW may without prior reminder request lump-sum compensation on overdue amounts (with the exception of the repayment instalments and prepayments mentioned in Article 6.4 (*Default interest*) hereof) from the due date until the date of payment at a rate of 200 basis points above the Fixed Interest Rate *per annum* pursuant to Article 4.1 (*Interest*) hereof. The lump-sum compensation must be paid immediately upon KfW's first demand. The Borrower is free to demonstrate that no damages have occurred or that the damages were less than the lump-sum compensation.

6.7 Offsetting. KfW has the right to offset payments received against payments due under this Agreement or under other loan agreements concluded between KfW and the Borrower.

6.8 Calculations made by KfW. Absent manifest errors, the values calculated by KfW and calculations performed by KfW of amounts due in connection with this Loan Agreement constitute *prima-facie* evidence (*Anscheinsbeweis*).

7. Guarantee from the Federal Republic of Germany

KfW will have payment claims under this Agreement guaranteed by the Federal Republic of Germany prior to the first disbursement.

8. Illegality

If, in any applicable jurisdiction, it becomes unlawful for KfW to perform any of its obligations as contemplated by this Agreement or to fund or maintain the Loan, upon KfW notifying the Borrower

- a) the commitment of KfW will be immediately cancelled, and
- b) the Borrower shall repay the Loan in full on the date specified by KfW in the notice delivered to the Borrower (being no earlier than the last day of any applicable grace period permitted by law).

For the avoidance of doubt, any cancellation hereunder will be subject to Article 2.5 (*Non-Utilisation Fee*) and any repayment of the Loan hereunder constitutes a prepayment and will be subject to the provisions set out in Article 5.4 c) (*Prepayment Fee*) and d) (*Amounts due*).

9. Costs and public charges

9.1 No deductions or withholdings. The Borrower will make all payments under this Agreement without any deductions for taxes, other public charges or other costs. In the event that the Borrower is obligated by law or for other reasons to make any such deductions or withholdings on payments, the payments made by the Borrower will increase by such amount as necessary for KfW to receive in full the amounts due under this Agreement after deduction of taxes and charges.

9.2 Costs. The Borrower will bear all costs and expenses accruing in connection with the disbursement and repayment of the Loan, in particular remittance and transfer costs (including conversion fees), as well as all costs and expenses accruing in connection with the maintenance or enforcement of this Agreement and of any other document related to this Agreement as well as of all rights resulting therefrom.

9.3 Taxes and other charges. The Borrower will bear all taxes and other public charges accruing outside the Federal Republic of Germany in connection with the conclusion and execution of this Agreement. If KfW advances such taxes or charges, the Borrower will transfer them without delay upon request to KfW's account specified in Article 6.2 (*Account number, time of crediting*) hereof or to such other account as specified by KfW.

9.4 Increased costs. The Borrower will promptly on KfW's demand refund to KfW any and all such Increased Costs (as defined below) as have arisen in connection with the Loan as a result of

- a) any change in the legal requirements to be met by KfW or in the interpretation or application of such requirements after conclusion of this Agreement or
- b) the satisfaction of a requirement of a central bank, the banking or capital market supervisory authority or financial or other authority that has entered into force after conclusion of this Agreement.

"Increased Costs" are:

- (i) additional or increased costs of KfW,
- (ii) a reduction in KfW's return on equity or
- (iii) a reduction of an amount owed by the Borrower to KfW,

provided these costs and reductions are incurred in connection with the Loan. Taxes that are levied in Germany on income or earnings of KfW are not taken into account in determining Increased Costs.

KfW will inform the Borrower of the amount and cause of the Increased Costs and at the request of the Borrower will present the calculation of the amount to be refunded in a reasonably detailed form.

10. Special obligations

10.1 *Project implementation and special information. The Borrower*

- a) will prepare, implement, operate and maintain the Project in conformity with sound financial and technical practices, in compliance with environmental and social standards and substantially in accordance with the Project conception agreed upon between the Borrower and KfW;
- b) will assign the preparation and supervision of construction of the Project to independent, qualified consulting engineers or consultants, and the implementation of the Project to qualified firms;
- c) will at all times comply with the procurement provisions stipulated in the Separate Agreement including, the respective procurement plan;
- d) will ensure the full financing of the Project and furnish to KfW upon its request evidence proving that the costs not paid from this Loan are covered;
- e) will keep books and records or have books and records kept that unequivocally show all costs of goods and services required for the Project and clearly identify the goods and services financed from this Loan;
- f) will enable KfW and its agents at any time to inspect such books and records and any and all other documentation relevant to the implementation and operation of the Project, and to visit the Project and all the installations related thereto;
- g) will furnish to KfW any and all such information and records on the Project and its further progress as KfW may request and
- h) will, immediately and on its own initiative,
  - a. forward to KfW any queries received by the Borrower from the OECD or its members under the so-called "Agreement for Untied ODA Credits Transparency" following the award of the contracts for the supplies and services to be financed from the Loan and will coordinate the reply to any such queries with KfW, and

- b. notify KfW of any and all circumstances that preclude or seriously jeopardise the implementation, the operation or the purpose of the Project.

10.2 **Details of Project implementation.** *The Borrower, in this respect represented by the Project Implementing Unit, and KfW will determine the details pertaining to Article 10.1 hereof by the Separate Agreement.*

10.3 **Compliance Undertaking.** The Borrower undertakes to comply at all times with the obligations set out in Annex 3 (Compliance Covenants).

10.4 **Transport of supplies.** The provisions set forth in the Government Agreement, which are known to the Borrower, will apply to the transport of the supplies to be financed from the Loan.

10.5 **Pari passu ranking.** The Borrower warrants and represents that its obligations under this Agreement rank and will be serviced at least *pari passu* with all other unsecured and not subordinated External Debts, and the Borrower will ensure to the extent permitted by law that this ranking is also assured for all future unsecured and not subordinated External Debt. In this Agreement, "External Debt" means an obligation of the Borrower which is:

- i) governed by a system of law other than the law of the Borrower; or
- ii) payable in a currency other than the currency of the Borrower's country; or
- iii) payable to a person incorporated, domiciled, resident or with its head office or principal place of business outside the Borrower's country.

10.6 **Charges.** The Borrower will not create or permit to subsist any Charges on the Project assets without KfW's prior consent. In this Agreement, "Charge" means any mortgage, pledge, lien, charge, assignment or transfer by way of security, hypothecation or security interest and any other agreement or arrangement the effect of which is the creation of a

security or any right conferring a priority of payment in respect of any obligation of any person.

This obligation does not apply:

- a) to Charges existing or already agreed upon when this Agreement was signed and disclosed to KfW before the Agreement was signed,
- b) to Charges that are customarily created in the ordinary course of business under legal or other customary contractual regulations to secure obligations (with the exception of loan liabilities) towards suppliers or other providers of services (e.g. retention of title rights customary in the industry and legal liens), or
- c) to Charges that already existed at the time an asset was acquired, provided such Charges are removed within three months after acquisition.

If the Borrower grants any third party security or other rights enabling such third party to demand preferential satisfaction of claims against any of the Borrower's Project assets, property or revenues, KfW may make its consent contingent upon the Borrower also providing KfW with (additional) security to the same degree that equally and rateably secures KfW's claims against the Borrower under this Loan Agreement.

10.7 **Sale of assets.** Without KfW's prior consent, the Borrower will not sell any Project assets.

11. Termination of the Agreement

11.1 **Reasons for termination.** KfW may exercise the rights set out in Article 11.1 (Legal consequences of the occurrence of a cause for termination) hereof (Legal consequences of the occurrence of a cause for termination) if a circumstance arises that constitutes good cause (Wichtiger Grund). These include, in particular, the following circumstances:

- a) the Borrower fails to perform payment obligations to KfW when due;
- b) obligations under this Agreement or under the Separate Agreement as well as any other legally binding additional agreements to this Agreement are violated;

- c) this Agreement or any part thereof no longer has a binding effect upon the Borrower or can no longer be enforced against the Borrower;
- d) any declaration, confirmation, information, representation or warranty considered by KfW to be essential for the granting and maintaining of the Loan proves to be false, misleading or incomplete;
- e) other extraordinary circumstances occur which delay or preclude the performance of obligations under this Agreement;
- f) the Borrower is unable to prove that the Loan amounts have been used for the stipulated purpose;
- g) the Borrower discontinues its payments to creditors, is insolvent or commences negotiations with one or more of the Borrower's creditors on a moratorium, waiver of debts outstanding, deferment of payments or discontinuation of the debt service.

11.1. Legal consequences of the occurrence of a cause for termination. If one of the events mentioned in Article 11.1 (*Reasons for termination*) hereof has occurred, KfW may immediately suspend disbursements under this Agreement. If this event is not resolved within a period of five days (in the case of Article 11.1 a) hereof) or in all other cases of Article 11.1 (*Reasons for termination*) hereof within a period determined by KfW which, however, shall be at least 30 days, KfW may cancel this Agreement in whole or in part with the consequence that its obligations under this Agreement cease and KfW may demand the immediate repayment of all or part of the Outstanding Loan Amount together with the interest accrued and the remaining amounts owed under this Agreement. Articles 6.4 (*Default interest*) and 6.5 (*Lump-sum compensation*) hereof apply to accelerated amounts *mutatis mutandis*.

11.2. Compensation for damages. If this Agreement is terminated in full or in part the Borrower will pay Non-Utilisation Fee in accordance with Article 2.5 (*Non-Utilisation Fee*) and/or Prepayment Fee in accordance with Article 5.4 c) (*Prepayment Fee*).

12. Representation and statements

12.1. Representation of the Borrower. The Minister of Finance of Montenegro and such persons as designated by him or her to KfW and authorised by specimen

signatures authenticated by him or her will represent the Borrower in the execution of this Agreement. The Minister of Economy of Montenegro and such persons as designated by him or her to KfW and authorised by specimen signatures authenticated by him or her will represent the Borrower in the implementation of the Project and this Agreement. The powers of representation will not expire until their express revocation by the representative of the Borrower authorised at such time has been received by KfW.

12.2. *Addresses:* Declarations or notifications in connection with this Agreement must be in writing. They must be sent as originals or – with the exception of requests for disbursement - via facsimile. Any and all declarations or notifications made in connection with this Agreement must be sent to the following addresses:

For KfW:

KfW
Postfach 11 11 41
60046 Frankfurt am Main
Germany
Fax: +49 69 7431-2944

For the Borrower:

Ministry of Finance
Stanka Dragojevic Br. 2
81000 Podgorica
Montenegro

Ministry of Economy
Rimski Trg 46
81000 Podgorica
Montenegro

13. Publication and transfer of project-related information

13.1. **Publication of project-related information by KfW.** To comply with internationally accepted principles of utmost transparency and efficiency in the development cooperation, KfW publishes selected information (including results of environmental and social categorization and assessment as well as ex post evaluation reports) about the Project and its financing during pre-contractual negotiations, while the Project-related agreement(s) is (are) being implemented and in the post-contractual stage (hereinafter referred to as the "Entire Period").

The information is published regularly on the website of KfW Development Bank (<http://transparenz.kfw-entwicklungsbank.de/en>).

The publication of information (either by KfW or third parties in accordance with Article d) (*Transfer of project related information to third parties and publication by these*) below) about the Project and its financing does not include any contractual documentation or any sensitive financial or business-related detailed information about the parties involved in the Project or its financing, such as

- a) information about internal financial data;
- b) business strategies;
- c) internal corporate guidelines and reports;
- d) personal data of natural persons;
- e) KfW's internal rating of the parties' financial position.

13.2. **Transfer of project-related information to third parties.** KfW shares selected information about the Project and its financing during the Entire Period with the entities mentioned below, particularly to ensure transparency and efficiency:

- a) subsidiaries of KfW;
- b) the Federal Republic of Germany and its competent bodies, authorities, institutions, agencies or entities;

- c) other implementing organisations involved in German bilateral development cooperation, particularly the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH;
- d) international organisations involved in collecting statistical data and their members, especially the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) and its members.

13.3. Transfer of project-related information to third parties and publication by these. Furthermore, the Federal Republic of Germany has requested KfW to share selected information about the Project and its financing throughout the Entire Period with the following entities, which publish the sections relevant to the purpose:

- a) Federal Republic of Germany for the purposes of the International Aid Transparency Initiative
(http://www.bmz.de/de/ministerium/zahlen_fakten/transparenz-fuer-mehr-Wirksamkeit/Transparenzstrategie/index.html)
- b) Germany Trade & Invest (GTAI) for the purposes of market information
(<http://www.gtai.de/GTAI/Navigation/DE/welcome.html>)
- c) OECD for the purpose of reporting financial flows in the framework of development cooperation (<http://www.oecd.org/>)
- d) German Institute for Development Evaluation (DEval) for the purposes of evaluating the overall German development cooperation to ensure transparency and efficiency (<https://www.deval.org/en/>).

The information is not transferred by KfW to other third parties if the legitimate interests of the Borrower in the information not being transferred outweigh KfW's interests in it being transferred. The legitimate interests of the Borrower particularly include the confidentiality of the sensitive information mentioned in Article 13.1 (*Publication of project-related information by KfW*), which is excluded from publication.

Furthermore, KfW is entitled to transfer information to third parties if this is necessary due to statutory or regulatory requirements or to assert or defend claims or other legal rights in court or administrative proceedings.

14. General provisions

- 14.1. Banking Day.** Where reference is made in this Agreement to a "Banking Day" this means a day other than a Saturday or Sunday on which commercial banks in Frankfurt am Main, Federal Republic of Germany are open for general business.
- 14.2. Place of performance.** The place of performance for all obligations under this Agreement is Frankfurt am Main, Federal Republic of Germany.
- 14.3. Partial invalidity and gaps.** If any provision of this Agreement is or becomes invalid, or if there is a gap in any of the provisions of this Agreement, this will not affect the validity of the remaining provisions hereof. The parties to this Agreement will replace any invalid provision by a legally valid one which comes as close as possible to the spirit and purpose of the invalid provision. The parties will fill any gap in the provisions with a legally valid provision which comes as close as possible to the spirit and purpose of this Agreement.
- 14.4. Written form.** Any addenda and amendments to this Agreement must be in writing. The parties may waive the written form requirement only in writing.
- 14.5. Assignment.** The Borrower may not assign or transfer, pledge or mortgage any claims from this Loan Agreement.
- 14.6. Applicable law.** This Agreement is governed by German law.
- 14.7. Limitation period.** All claims of KfW under this Agreement expire after five years from the end of the year in which such claim has arisen and in which KfW has become aware of the circumstances constituting such claim or could have become aware of them without gross negligence.
- 14.8. Waiver of immunity.** If and to the extent that the Borrower may now or in future in any jurisdiction claim immunity for itself or its assets and to the extent that a jurisdiction grants immunity to the Borrower and its assets from suit, execution, attachment or other legal process, the Borrower irrevocably agrees

to waive such immunity for claims from and in connection with this Loan Agreement to the fullest extent permitted by the laws of such jurisdiction.

14.9. Legal disputes.

Arbitration. All disputes arising out of or in connection with this Loan Agreement will be settled exclusively and finally by an arbitration tribunal. In this regard, the following will apply:

- (i) The arbitration tribunal will consist of one or three arbitrators who will be appointed and will act in accordance with the Arbitration Rules of the International Chamber of Commerce (ICC) applicable from time to time.
- (ii) The arbitration proceeding will be conducted in Frankfurt am Main. The language of the proceeding will be English.

Done in 3 originals in the English language.

Frankfurt am Main, _____

KfW

Montenegro,
represented by the Ministry of Finance

_____

Name:

Title:

_____

Name:

Title:

Annex 1

Disbursement schedule

Fastest possible Disbursement Schedule

Until the end of each disbursement period ("**Effective Date of End of Period**" in accordance with the list below) the Borrower may request disbursements only up to a level that does not exceed the cumulative sum of disbursements specified in the following table.

Period	Effective Date of Begin of Period (incl.)	Effective Date of End of Period (excl.)	Maximum amount that may be disbursed up to the end of the period (cumulative) (all figures in EUR)
1	1 December 2019	1 January 2020	0,00
2	1 January 2020	1 July 2020	0,00
3	1 July 2020	1 January 2021	1,500,000.00
4	1 January 2021	1 July 2021	5,500,000.00
5	1 July 2021	1 January 2022	9,500,000.00
6	1 January 2022	1 July 2022	13,500,000.00
7	1 July 2022	1 January 2023	17,500,000.00
8	1 January 2023	1 July 2023	21,500,000.00
9	1 July 2023	1 January 2024	25,500,000.00
10	1 January 2024	1 July 2024	30,000,000.00
11	1 July 2024	1 January 2025	34,000,000.00
12	1 January 2025	1 July 2025	38,500,000.00
13	1 July 2025	1 January 2026	42,500,000.00
14	1 January 2026	1 July 2026	44,500,000.00
15	1 July 2026	31 December 2026	45,000,000.00

15.

Form of Legal Opinion of the Legal Adviser to
the Borrower

Note: Please amend "Republic of COUNTRY"/"COUNTRY" appropriately.

KfW
Department [_____] _____
Attn: [_____] (date)
Palmengartenstrasse 5 - 9
Postfach 11 11 41
60325 Frankfurt am Main/Germany

Federal Republic of Germany

**Loan Agreement dated _____ and made between KfW and
[_____] ("Borrower") for an amount not exceeding in aggregate
EUR ___.000.000,--.**

Dear Sirs,

I am [Minister of Justice of] [legal adviser to] [head of the legal department of the
_____ (please specify ministry or other authority) of] the COUNTRY. I have
acted in that capacity in connection with a loan agreement, dated _____(the "Loan
Agreement"), and made between the Borrower and yourselves with respect to a loan
to be granted by yourselves to the Borrower in an amount not exceeding in aggregate
EUR ___.000.000,--.

1. Documents examined

I have examined:

1.1 an authentic signed original of the Loan Agreement;

1.2 the constitutional documents of the Borrower, in particular:

- (a) the Constitution of the COUNTRY, dated _____, duly published in _____, No _____, page _____, as amended;
- (b) Law(s) No _____ dated _____, duly published in _____, No _____, page _____, as amended *[please insert here, if existing, laws (e.g. budget laws) concerning the borrowing of money by the COUNTRY];*
- (c) _____ *[please refer here to other documents, e.g. decrees or resolutions by governmental or administrative bodies of COUNTRY relating to the conclusion of loan agreements by COUNTRY in general or with regard to the conclusion of the Loan Agreement];* and
- (d) the Financial Cooperation Agreement between the Government of the COUNTRY and the Government of the Federal Republic of Germany dated _____ (the "Cooperation Agreement")

and such other laws, regulations, certificates, records, registrations and documents as I have deemed necessary or desirable to examine. In addition, I have made such investigations as I have deemed necessary or desirable for the purpose of giving this opinion.

2. Opinion

For the purposes of Article _____ of the Loan Agreement, I am of the opinion that under the laws of the COUNTRY at the date hereof:

2.1 According to Article _____ of the Constitution / Article _____ of the law on _____ *[please specify as appropriate]* the Borrower is entitled to enter into the Loan Agreement and has taken all necessary action to authorise the execution, delivery and performance of the Loan Agreement, in particular by virtue of:

- (a) Law(s) No(s) _____ dated _____ of the parliament of the COUNTRY, ratifying the Loan Agreement / approving the execution, delivery and performance of the Loan Agreement by the Borrower / _____ *[please insert as appropriate];*
- (b) Resolution(s) No(s) _____ dated _____ of the Cabinet of Ministers / of the state loan committee / _____

[please insert governmental or administrative bodies of COUNTRY as appropriate];

(c) _____ [please refer to other resolutions, decisions etc.].

2.2 Ms./Mr. _____ (and Ms./Mr. _____) is (are) duly authorised by _____ *[e.g. by law due to her / his position (as Minister of _____ / as _____), by government resolution _____, by power of attorney of _____ dated _____, etc.]* to sign solely / jointly the Loan Agreement on behalf of the Borrower. The Loan Agreement as signed by Ms./Mr. _____ (and Ms./Mr. _____) has been duly executed on behalf of the Borrower and constitutes legally binding obligations of the Borrower enforceable against it at law in accordance with its terms.

[Alternative 1 for Section 2.3, to be used if in addition to the documents specified in Section 2.1 and 2.2 certain official authorisations etc. must be obtained under the laws of the COUNTRY:]

2.3 For the execution and performance of the Loan Agreement by the Borrower (including without limitation the obtaining and transfer to KfW of all amounts due thereunder in the currencies specified therein), the following official approvals, authorisations, licenses, registrations and / or consents have been obtained and are in full force and effect:

(a) Approval of the _____ [Central Bank / National Bank / _____], dated _____, No _____;

(b) Consent of the _____ [Minister / Ministry of _____], dated _____, No _____; and

(c) _____ *[please list any other official authorisations, licenses and / or consents].*

No other official authorisations, consents, licenses, registrations and / or approvals of any governmental authority or agency (including the Central / National Bank of the *COUNTRY*) or court are required or advisable in connection with the execution and performance of the Loan Agreement by the Borrower (including without limitation the obtaining and transfer to KfW of all amounts due thereunder in the currencies specified therein) and the validity and enforceability of the Borrower's obligations under the Loan Agreement.

[Alternative 2 for Section 2.3, to be used only if in addition to the documents specified in Section 2.1 and 2.2 no official authorisations etc. must be obtained under the laws of COUNTRY:]

2.3 No official authorisations, consents, licenses, registrations and / or approvals of any governmental authority or agency (including the Central / National Bank of *COUNTRY*) or court are required or advisable in connection with the execution and performance of the Loan Agreement by the Borrower (including without limitation the obtaining and transfer to KfW of all amounts due thereunder in the

currencies specified therein) and the validity and enforceability of the Borrower's obligations under the Loan Agreement.

- 2.4 No stamp tax or similar tax or duty has to be paid in connection with the validity or enforceability of the Loan Agreement.
- 2.5 The choice of German law to govern the Loan Agreement and the submission to arbitration in accordance with Article _____ of the Loan Agreement are valid and binding. Arbitration awards against the Borrower will be recognised and enforceable in *COUNTRY* according to the following rules: _____
[please insert applicable treaty (if any), e.g. the 1958 New York Convention, and / or the basic principles regarding recognition and enforcement of arbitration awards in COUNTRY].
- 2.6 The courts of *COUNTRY* are at liberty to give judgment de-nominated in the currency or currencies specified in the Loan Agreement.
- 2.7 The borrowing by the Borrower under the Loan Agreement and the execution and performance by the Borrower of the Loan Agreement constitute private and commercial acts and not governmental or public acts. Neither the Borrower nor any of its property has any right of immunity from arbitration, suit, execution, attachment or other legal process.
- 2.8 The Cooperation Agreement is in full force and effect under the constitution and laws of the *COUNTRY*. [Pursuant to Article 3. of the Cooperation Agreement] [If the Cooperation Agreement has not entered into force but a double-taxation agreement does exist] Pursuant to the _____
[please specify treaty or applicable laws and regulations] / the Borrower will not be required to make any deduction or withholding from any payment the Borrower has to make under the Loan Agreement and should any such deduction or withholding be subsequently imposed, the provisions of Article _____ of the Loan Agreement shall operate so as to require the Borrower to indemnify KfW accordingly.
- 2.9 KfW is not and will not be deemed to be resident, domiciled, carrying on business or be subject to taxation in the *COUNTRY* by reason only of the execution, performance or enforcement of the Loan Agreement. It is not necessary or advisable that KfW be licensed, qualified or otherwise entitled to carry on business or that KfW appoints agents or representatives in the *COUNTRY*.

Consequently, the obligations of the Borrower under the Loan Agreement constitute direct and unconditional, legal, valid and binding obligations of the Borrower which are enforceable against the Borrower in accordance with their respective terms.

This legal opinion is limited to the laws of the *COUNTRY*.

_____, _____
(Place) (Date)

[Signature]

Name: _____

Enclosures:

Note: Please attach certified photocopies of the documents and legal provisions referred to above (with respect to lengthy laws or the Constitution of *COUNTRY*, a copy of the relevant provisions would be sufficient) and also provide KfW with an official English or German translation of each of the above documents unless such document is issued in English or German as an official language or unless KfW has indicated that another language is satisfactory.

1. DEFINITIONS

Coercive Practice: is the impairing or harming, or threatening to impair or harm, directly or indirectly, any person or the property of the person with a view to influence improperly the actions of a person.

Collusive Practice: is an arrangement between two or more persons designed to achieve an improper purpose, including to influence improperly the actions of another person.

Corrupt Practice: the promising, offering, giving, making, insisting on, receiving, accepting or soliciting, directly or indirectly, of any illegal payment or undue advantage of any nature, to or by any person, with the intention of influencing the actions of any person or causing any person to refrain from any action.

Fraudulent Practice: any action or omission, including misrepresentation that knowingly or recklessly misleads, or attempts to mislead, a person to obtain a financial benefit or to avoid an obligation.

Obstructive Practice: (i) deliberately destroying, falsifying, altering or concealing evidence material to the investigation or the making of false statements to investigators, in order to materially impede an official investigation into allegations of a Corrupt Practice, Fraudulent Practice, Coercive Practice or Collusive Practice, or threatening, harassing or intimidating any person to prevent it from disclosing its knowledge of matters relevant to the investigation or from pursuing the investigation, or (ii) acts intended to materially impede the exercise of KfW's access to contractually required information in connection with an official investigation into allegations of a Corrupt Practice, Fraudulent Practice, Coercive Practice or Collusive Practice.

Person: any natural person, legal entity, partnership or unincorporated association.

Sanctionable Practice: any Coercive Practice, Collusive Practice, Corrupt Practice, Fraudulent Practice or Obstructive Practice (as such terms are defined herein), which (i) is unlawful under German or other applicable law and (ii) which has, or potentially could have, a material legal or reputational effect on this Agreement between the Borrower and KfW or its implementation.

Sanctions: the economic, financial or trade sanctions laws, regulations, embargoes or restrictive measures administered, enacted or enforced by any Sanctioning Body.

Sanctioning Body: any of the United Nations Security Council, the European Union and the Federal Republic of Germany.

Sanctions List: any list of specially designated persons, groups or entities which are subject to Sanctions, as issued by any Sanctioning Body.

2. INFORMATION UNDERTAKING

The Borrower shall

- f) promptly make available to KfW on demand all relevant "know your customer" or similar information about the Borrower as KfW may request;
- g) promptly furnish to KfW on demand all Project related information and documents of the Borrower and its (sub)contracting and other related parties which KfW requires to fulfil its obligations to prevent any Sanctionable Practice, money laundering or/and terrorism financing as well as for the continuous monitoring of the business relationship with the Borrower which is necessary for this purpose;
- h) inform KfW, promptly and of its own accord, as soon as it becomes aware of, or suspects, any Sanctionable Practice, act of money laundering or/and terrorism financing related to the Project;
- i) furnish to KfW any and all such information and reports on the Project and its further progress as KfW may request for the purposes of this Annex; and
- j) enable KfW and its agents at any time to inspect all other Project related documentation of the Borrower and its (sub)contracting and other related parties , and to visit the Project and all installations related thereto for the purposes of this Annex

3. REPRESENTATION AND WARRANTY

With regard to German law or the law of the country of the Borrower, the Borrower represents that none of the Persons acting in relation to the project on the Borrower's behalf has committed or is engaged in any Sanctionable Practice, money laundering or financing of terrorism.

The representation and warranty set forth in this Article is made for the first time by execution of this Agreement. It will be deemed to be repeated upon each drawing of the Loan and on each Interest Payment Date, in each case by reference to the circumstances prevailing at that date.

4. POSITIVE UNDERTAKINGS

The Borrower undertakes as soon as the Borrower or KfW becomes aware of, or suspects, any Sanctionable Practice, act of money laundering or financing of terrorism, to fully cooperate with KfW and its agents, in determining whether such compliance incident has occurred. The Borrower shall, in particular, respond promptly and in reasonable detail to any notice from KfW and shall furnish documentary support for such response upon KfW's request.

5. NEGATIVE UNDERTAKINGS

The Borrower will not enter into any transactions or engage in any other activities in relation to the Project that would constitute a breach of Sanctions.

Grant Agreement

dated _____

between

KfW, Frankfurt am Main

("KfW")

and

Montenegro,

represented by the Ministry of Economy

("Recipient")

for

EUR 4,785,067.87 EUR

- Promotion of Energy Efficiency in Public Buildings – Phase III-

Contract-Number. 3020 00 420

Grant Number: WB-IG01-REG-ENE-02

CONTENT

CONTENT

Article

1.	Amount and Purpose of the Grant.....	3
2.	Disbursement	3
3.	Suspension of Disbursement and Repayment	4
4.	Costs and Public Charges	5
5.	Contractual Statements and Power of Representation.....	5
6.	The Project.....	6
7.	Publication and Transfer of Project-related Information.....	9
8.	Miscellaneous Provisions	11
	Compliance Covenants.....	15

KfW and the Recipient intend to enter into a separate loan agreement for the project "Promotion of Energy Efficiency in Public Buildings – Phase III". To complement funds provided by the German Government the European Commission through the Regional Programme for Energy Efficiency (Reep Plus) has made available additional funds under the Western Balkan Investment Framework ("WBIF") through KfW.

On the basis of the General Conditions of the European Western Balkan Joint Fund ("EWBJF"), dated 7 November 2006, as amended from time to time, and the Steering Committee decision, dated [...], (together referred to as the "WBIF Documentation") the Recipient and KfW hereby enter into the following Grant Agreement:

1. Amount and Purpose of the Grant

1.1 KfW shall extend to the Recipient a grant not exceeding

EUR 4,785,067.87 EUR

(the "Grant").

This Grant shall not be repayable unless otherwise stipulated in Article 3.2.

1.2 The Recipient shall use the Grant for the promotion of energy efficiency in public buildings and associated measures ("Project") and primarily to finance the foreign exchange costs. The Recipient and KfW shall determine the details of the Project and the goods and services to be financed from the Grant by a separate agreement (the "Separate Agreement")

1.3 Taxes and other public charges to be borne by the Recipient and import duties shall not be financed from the Grant.

2. Disbursement

2.1 KfW shall disburse the Grant in accordance with the progress of the Project and upon request of the Recipient. By a Separate Agreement, the Recipient and KfW shall determine the disbursement procedure, in particular the evidence proving that the requested funds are used for the stipulated purpose.

- 2.2 Subject to Article 3, KfW shall only be obliged to make disbursements under this Agreement if and to the extent that
- a) KfW has received the corresponding funds under the WBIF Documentation;
  - b) KfW and the Recipient have concluded the EUR 45,000,000 loan agreement relating to the financing of the “Promotion of Energy Efficiency in Public Buildings – Phase III” (the “Loan Agreement”); and
  - c) KfW and the Recipient have concluded the Separate Agreement (as defined in the Loan Agreement).
- 2.3 KfW shall have the right to refuse to make disbursements after December 30, 2027.

3. Suspension of Disbursement and Repayment

- 3.1 KfW may not suspend disbursements unless
- a) the Recipient fails to perform its obligations to KfW to make payments when due,
  - b) obligations under this Agreement, under the Loan Agreement or under separate agreements pertinent to this Agreement or the Loan Agreement have been violated,
  - c) the Recipient is unable to prove that the disbursed amounts have all been used for the stipulated purpose and used in accordance with the WBIF Documentation,
  - d) the fulfilment of KfW’s obligations under this Agreement violates applicable law,
  - e) disbursements are fully or partly suspended based on the WBIF Documentation;
  - f) KfW is required to request the repayment of the Financial Contribution not used in accordance with the WBIF Documentation,
  - g) the WBIF Documentation ceases to be valid, effective, enforceable or is terminated,
  - h) an event occurs which entitles KfW to terminate the Loan Agreement or to suspend disbursements under the Loan Agreement, or
  - i) extraordinary circumstances arise that preclude or seriously jeopardize the implementation, the operation, or the purpose of the Project.

- 3.2 If any of the situations specified in Article 3.1 a), b),c) or f) has occurred and has not been eliminated within a period determined by KfW, which shall, however, be at least 30 days, KfW may,
- a) in the case of Article 3.1 a) or c), demand the immediate repayment of all disbursed amounts;
  - b) in the case of Article 3.1 b) or f), demand the immediate repayment of such amounts as the Recipient is unable to prove to have been used for the stipulated purpose.

4. Costs and Public Charges

The Recipient shall bear all taxes and other public charges accruing outside the Federal Republic of Germany in connection with the conclusion and execution of this Agreement, as well as all transfer and conversion costs accruing in connection with the disbursement of the financial contribution.

5. Contractual Statements and Power of Representation

- 5.1 The Minister of Economy and such persons as designated by him or her to KfW and authorised by specimen signatures authenticated by him or her shall represent the Recipient in the execution of this Agreement. The power of representation shall not expire until its express revocation by the representative of the Recipient authorised at the time has been received by KfW.
- 5.2 Amendments or addenda to this Agreement and any notices and statements delivered by the contracting parties under this Agreement shall be in writing. Any such notice or statement shall have been received once it has arrived at the following address of the corresponding contracting party or at such other address of the corresponding contracting party as notified to the other contracting party:

For KfW:

KfW

Postfach 11 11 41

60046 Frankfurt am Main

Federal Republic of Germany

Fax: +49 69 7431-2944

For the Recipient:

Ministry of Economy

Rimski trg 46

81000 Podgorica

6. The Project

6.1 The Recipient shall

- a) prepare, implement, operate and maintain the Project in conformity with sound financial and engineering practices, in compliance with environmental and social standards and substantially in accordance with the Project conception agreed upon between the Recipient and KfW;
- b) assign the preparation and supervision of construction of the Project to independent, qualified consulting engineers, and the implementation of the Project to qualified firms;
- c) at all times comply with the procurement provisions, including the timeframes, stipulated in the Separate Agreement including the respective procurement plan;
- d) comply with its obligations to be established in the Consulting Contracts; ensure the full financing of the Project and, upon request of KfW, furnish to KfW evidence proving that the costs not paid from this Grant are covered;
- e) maintain, or cause to be maintained, accurate and regular books and records and accounts of the implementation of the Project unequivocally showing all costs of goods and services required for the Project and clearly identifying the goods and services financed from this Grant in accordance with internationally accepted standards;
- f) enable the representatives of KfW at any time to inspect said books and records and any and all other documentation relevant to the implementation

and the operation of the Project, and to visit the Project and all installations related thereto;

- g) furnish to KfW within one week of a request, any and all such information and reports on the Project and its further progress as KfW may request, including but not limited to information and reports required for the fulfilment of WBIF reporting obligations, in particular (i) annual implementation reports at the end of February of each year including a narrative and financial part, as well as (ii) relevant data for the semi-annual updates in the Management Information System of WBIF by end of March and September each year;
- h) adopt reasonable measures, in accordance with its own regulations and rules, to ensure that potential candidates or tenderers and applicants shall be excluded from the participation in a procurement procedure and from the award of a procurement contract financed by EU/WBIF funds, if the Recipient becomes aware that these entities;
  - i. or persons having powers of representation, decision making or control over them have been the subject of a final judgement or of a final administrative decision for fraud, corruption, involvement in a criminal organisation, money laundering, terrorist-related offences, child labour or trafficking in human beings;
  - ii. or persons having powers of representation, decision making or control over them have been the subject of a final judgement or of a final administrative decision for an irregularity affecting the EU's financial interest;
  - iii. are guilty of misrepresentation in supplying the information required as a condition of participation in the procedure or if they fail to supply this information.
- i) of its own accord promptly inform KfW of any and all circumstances that preclude, delay, seriously jeopardize or otherwise negatively affect the implementation, the operation, the management or the purpose of the Project;
- j) take effective and proportionate measures to mitigate the risk of occurrence of Prohibited Practices or any other illegal activity in connection with the utilization of the Grant and/or implementation of the Project. All cases of Prohibited Practices related to the Grant and/or implementation of the Project as well as measures related thereto taken by the Recipient must be promptly reported to KfW. The Recipient shall take actions to terminate contracts with contractors, with respect to which it has been determined that such contractors have been involved in such Prohibited Practices in connection

with the implementation of the Project and take appropriate measures to recover the Grant or the portion thereof which has been misused.

"Prohibited Practices": means one or more of the following:

- i. a Coercive Practice as defined in Annex 1;
  - ii. a Collusive Practice as defined in Annex 1;
  - iii. a Corrupt Practice as defined in Annex 1;
  - iv. a Fraudulent Practice as defined in Annex 1; and
  - v. a theft which means the misappropriation of property belonging to another party.
- k) enable the European Commission and the European Court of Auditors, or any authorised representatives to conduct desk reviews and on-the-spot checks on the use made of the Grant (including procedures for the award of contracts financed from the Grant) on the basis of supporting accounting documents and any other documents related to the financing of the Expert Services:
- l) enable the European Anti-Fraud Office (hereinafter "OLAF") to carry out investigations. including on-the-spot checks, in accordance with the provisions laid down by EU law for the protection of the financial interests of the EU against fraud, corruption and any other illegal activity and, where applicable, any administrative cooperation arrangements concluded between OLAF and the KfW's anti-fraud bodies:
- m) provide officials of the European Commission, OLAF and the European Court of Auditors and their authorised agents, upon request-information and access to any documents and computerised data concerning the technical and financial management of operations financed under this Agreement, as well as grant them access to sites and premises at which such operations are carried out. The documents and computerised data may include information which the Recipient consider confidential in accordance with its own established rules and regulations or as governed by contractual agreement. Such information once provided to the European Commission, OLAF, the European Court of Auditors, or any other authorised representatives, shall be treated in accordance with EU confidentiality rules and legislation. Documents must be accessible and filed in a manner permitting checks, the Recipient being bound to inform the European Commission, OLAF or the European Court of Auditors of the exact location at which they are kept. Where appropriate, the parties may agree to send copies of such documents for a desk review:

- n) inform the European Commission if in relation to the implementation of the Project, any of them has found that a third party is in one of the situations referred to below or if it has detected a fraud and/or an irregularity. The European Commission shall introduce this information in the Early Detection and Exclusion System. The Recipient shall inform the European Commission when any of them becomes aware that transmitted information needs to be rectified updated or removed. The Recipient shall ensure that the entity concerned is informed that its data was transmitted to the European Commission and may be included in the Early Detection and Exclusion System and be published on the website of the European Commission;
- o) ensure the implementation of the WBIF Communication and Visibility Guidelines attached as an annex to the Separate Agreement referred to in Article 6.2.

6.2 The Recipient and KfW shall determine the details pertinent to Article 6.1 by a Separate Agreement.

6.3 The Recipient may take into account, as appropriate and on its own responsibility the information contained in the Early Detection and Exclusion System, when awarding contracts. Access to the information can be provided through the authorised persons or via consultation to the European Commission.

6.4 The Recipient hereby grants, or if applicable shall procure that any relevant third party will grant, to KfW the right to use free of charge all reports, documents and materials deriving from the implementation of the Project, whatever their form, provided that it does not hereby breach existing industrial and intellectual property rights

7. Publication and Transfer of Project-related Information

7.1 To comply with internationally accepted principles of utmost transparency and efficiency in the development cooperation, KfW publishes selected information (including results of environmental and social categorization and assessment as well as ex post evaluation reports) about the Project and its financing during pre-contractual negotiations, while the Project-related agreement(s) is (are) being implemented and in the post-contractual stage (hereinafter referred to as the "**Entire Period**").

The information is published regularly on KfW's website for its business area "KfW Development Bank" (<http://transparenz.kfw-entwicklungsbank.de/>).

The publication of information (either by KfW or third parties in accordance with Article 7.3 below) about the Project and its financing does not include any contractual documentation or any sensitive financial or business-related detailed information about the parties involved in the Project or its financing, such as

- a) information about internal financial data;
- b) business strategies;
- c) internal corporate guidelines and reports;
- d) personal data of natural persons;
- e) KfW's internal rating of the parties' financial position.

7.2 KfW shares selected information about the Project and its financing during the Entire Period with the entities mentioned below, particularly to ensure transparency and efficiency:

- a) subsidiaries of KfW;
- b) the Federal Republic of Germany and its competent bodies, authorities, institutions, agencies or entities;
- c) other implementing organisations involved in German bilateral development cooperation, particularly the Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH;
- d) international organisations involved in collecting statistical data and their members, especially the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD) and its members;
- e) the parties to the General Conditions of the EWBJF;
- f) the institutions administering the EWBJF;
- g) the European Union and its institutions.

7.3 Furthermore, the Federal Republic of Germany has requested, KfW to share selected information about the Project and its financing throughout the Entire Period with the following entities, which publish the sections relevant to the purpose:

- a) Federal Republic of Germany for the purposes of the International Aid Transparency Initiative (http://www.bmz.de/de/was_wir_machen/wege/transparenz-fuer-mehr-Wirksamkeit/index.html);
- b) Germany Trade & Invest (GTAI) for the purposes of market information (<http://www.gtai.de/GTAI/Navigation/DE/trade.FOO>);
- c) OECD for the purpose of reporting financial flows in the framework of development cooperation (<http://stats.oecd.org/>);
- d) German Institute for Development Evaluation (DEval) for the purposes of evaluating the overall German development cooperation to ensure transparency and efficiency (<http://www.deval.org/de/>);
- e) the parties to the General Conditions of the EWBJF;
- f) the institutions administering the EWBJF;
- g) the European Union and its institutions.

- 7.4 KfW further reserves the right to transfer (including for the purposes of publication) information about the Project and how it is financed during the Entire Period to other third parties so as to safeguard legitimate interests.

The information is not transferred by KfW to other third parties if the legitimate interests of the Recipient in the information not being transferred outweigh KfW's interests in it being transferred. The legitimate interests of the Recipient particularly include the confidentiality of the sensitive information mentioned in Article 7.1, which is excluded from publication.

Furthermore, KfW is entitled to transfer information to third parties if this is necessary due to statutory or regulatory requirements or to assert or defend claims or other legal rights in court or administrative proceedings.

8. Miscellaneous Provisions

- 8.1 The Recipient undertakes to comply at all times with the obligations set out in the Annex (Compliance Covenants).
- 8.2 If any of the provisions of this Agreement is invalid, all other provisions shall remain unaffected thereby. Any gap resulting therefrom shall be filled by a provision consistent with the purpose of this Agreement.

- 8.3 The Recipient may not assign or transfer, pledge or mortgage any claims from this Agreement.
- 8.4 This Agreement shall be governed by the law of the Federal Republic of Germany. The place of performance shall be Frankfurt am Main.
- 8.5 The legal relations established by this Agreement between KfW and the Recipient shall terminate with the end of the useful life of the Project, but not later than 15 years after the signing of this Agreement.

Done in 2 (two) originals in the English language.

Frankfurt am Main,

this ____ day of _____, 2019

Podgorica,

this ____ day of _____, 2019

KfW

Montenegro

Represented by the Ministry of Economy

Annex

Compliance Covenants

Compliance Covenants

1. DEFINITIONS

Coercive Practice: the impairing or harming, or threatening to impair or harm, directly or indirectly, any person or the property of the person with a view to influencing improperly the actions of a person.

Collusive Practice: an arrangement between two or more persons designed to achieve an improper purpose, including to influence improperly the actions of another person.

Corrupt Practice: the promising, offering, giving, making, insisting on, receiving, accepting or soliciting, directly or indirectly, of any illegal payment or undue advantage of any nature, to or by any person, with the intention of influencing the actions of any person or causing any person to refrain from any action.

Fraudulent Practice: any action or omission, including misrepresentation that knowingly or recklessly misleads, or attempts to mislead, a person to obtain a financial benefit or to avoid an obligation.

Obstructive Practice: (i) deliberately destroying, falsifying, altering or concealing evidence material to the investigation or the making of false statements to investigators, in order to materially impede an official investigation into allegations of a Corrupt Practice, Fraudulent Practice, Coercive Practice or Collusive Practice, or threatening, harassing or intimidating any person to prevent it from disclosing its knowledge of matters relevant to the investigation or from pursuing the investigation, or (ii) any act intended to materially impede the exercise of KfW's access to contractually required information in connection with an official investigation into allegations of a Corrupt Practice, Fraudulent Practice, Coercive Practice or Collusive Practice.

Person: any natural person, legal entity, partnership or unincorporated association.

Sanctionable Practice: any Coercive Practice, Collusive Practice, Corrupt Practice, Fraudulent Practice or Obstructive Practice (as such terms are defined herein), which (i) is unlawful under German or other applicable law, and (ii) which has, or potentially could have, a material legal or reputational effect on this Agreement between the Recipient and KfW or its implementation.

Sanctions: the economic, financial or trade sanctions laws, regulations, embargoes or restrictive measures administered, enacted or enforced by any Sanctioning Body.

Sanctioning Body: any of the United Nations Security Council, the European Union and the Federal Republic of Germany.

Sanctions List: any list of specially designated persons, groups or entities which are subject to Sanctions, as issued by any Sanctioning Body.

2. INFORMATION UNDERTAKING

The Recipient shall

- a) promptly make available to KfW on demand all relevant "know your customer" or similar information about the Recipient as KfW may request;
- b) promptly furnish to KfW on demand all Project-related information and documents of the Recipient and its (sub)contracting and other related parties which KfW requires to fulfil its obligations to prevent any Sanctionable Practice, money laundering and/or terrorism financing as well as for the continuous monitoring of the business relationship with the Recipient which is necessary for this purpose;
- c) inform KfW, promptly and of its own accord, as soon as it becomes aware of or suspects any Sanctionable Practice, act of money laundering and/or terrorism financing related to the Project;
- d) furnish to KfW any and all such information and reports on the Project and its further progress as KfW may request for the purposes of this Annex; and
- e) enable KfW and its agents at any time to inspect all other Project-related documentation of the Recipient and its (sub)contracting and other related parties, and to visit the Project and all installations related thereto for the purposes of this Annex.

3. REPRESENTATION AND WARRANTIES

- 3.1 With regard to German law or the law of the country of the Recipient, the Recipient represents that none of the Persons acting in relation to the Project on the Recipient's behalf has committed or is engaged in any Sanctionable Practice, money laundering or financing of terrorism.
- 3.2 The representation and warranty set forth in this Article is made for the first time by execution of this Agreement. It will be deemed to be repeated upon each drawing of the Grant by reference to the circumstances prevailing at that date.

4. POSITIVE UNDERTAKINGS

The Recipient undertakes, as soon as the Recipient or KfW becomes aware of or suspects any Sanctionable Practice, act of money laundering or financing of terrorism, to fully cooperate with KfW and its agents, in determining whether such compliance incident has occurred. In particular, the Recipient shall respond promptly and in reasonable detail to any

notice from KfW and shall furnish documentary support for such response upon KfW's request.

5. NEGATIVE UNDERTAKINGS

The Recipient will not enter into any transactions or engage in any other activities in relation to the Project that would constitute a breach of Sanctions.

Ugovor o grantu

od _____

između

KfW, Frankfurt na Majni

("KfW")

i

Crne Gore,

koju zastupa Ministarstvo ekonomije

("Primalac")

za

4.785.067,87 EUR

- Unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama - faza III-

Ugovor broj: 3020 00 420

Broj granta: WB-IG01-REG-ENE-02

SADRŽAJ**Article**

1 Iznos i svrha granta	3
2 Isplata	3
3.Obustava isplate i otplata	4
4 Troškovi i javne dažbine	5
5.Ugovorne izjave i ovlašćenja za zastupanje	5
6.Projekat	5
7 Objavljivanje i prenos informacija u vezi s projektom	8
8 Ostale odredbe	10
Annex 2 Sporazum o usklađenosti	14

KfW i Primalac namjeravaju da sklope poseban ugovor o zajmu za projekat "Unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama - III faza". Kako bi upotpunila sredstva koje je obezbjedila njemačka vlada, Evropska komisija je putem Regionalnog programa za energetske efikasnosti (Reep Plus) osigurala dodatna sredstva u okviru investicijskog okvira zapadnog Balkana ("WBIF") putem KfW-a.

Na osnovu Opštih uslovima zajedničkog fonda za zapadni Balkan („EWBJF“) od 7. novembra 2006. godine, koji se povremeno dopunjuju, i odluke Upravnog odbora, od [...], (zajedno nazvane „Dokumentacija WBIF-a“) Primalac i KfW ovim zaključuju sljedeći Ugovor o grantu:

1. Iznos i svrha granta

1.1 KfW Primaocu pruža grant koji ne prelazi iznos od

EUR 4.785.067,87 EUR

("Grant").

Ovaj grant se ne otplaćuje ako nije drugačije određeno članom 3.2.

1.2 Primalac će koristiti Grant za unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama i pripadajućim mjerama („Projekat“) i prvenstveno za finansiranje deviznih troškova. Primalac i KfW određuje detalje Projekta a robu i usluge koje će se finansirati iz granta posebnim ugovorom ("Poseban ugovor").

1.3 Porezi i druge javne dažbine koje će snositi Primalac i uvozne carine neće se finansirati iz granta.

2. Isplata

2.1 KfW isplaćuje grant u skladu s napretkom Projekta i na zahtjev Primaoca. KfW isplaćuje grant u skladu s napretkom Projekta in a zahtjev Primaoca. Posebnim ugovorom, Primalac i KfW utvrđuju postupak isplate, naročito dokaz koji potvrđuje da se tražena sredstva koriste za navedene svrhe.

2.2 U skladu sa članom 3., KfW je u obavezi da izvrši isplate po ovom ugovoru samo ako i u mjeri u kojoj to

a) KfW je dobio odgovarajuća sredstva prema dokumentaciji WBIF-a;

- b) KfW i Primalac su zaključili kreditni ugovor u iznosu od 45. 000. 000 EUR koji se odnosi na finansiranje „Unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama - faza III“ („Ugovor o zajmu“); i
- c) KfW i Primalac su zaključili poseban ugovor (kako je definisano u Ugovoru o zajmu).

2.3. KfW ima pravo da odbije da izvrši plaćanja nakon 30. decembra 2027.

3. Obustava isplate i otplata

3.1. KfW ne može obustaviti isplate osim ako

- a) Primalac ne izvršava svoje obaveze prema KfW da izvrši uplate kada dospiju,
- b) obaveze prema ovom sporazumu, prema ugovoru o zajmu ili prema posebnim ugovorima koji se odnose na ovaj ugovor ili ugovor o zajmu su povrijeđene,
- c) Primalac nije u mogućnosti da dokaže da su isplaćeni iznosi svi korišćeni u predviđenu svrhu i korišćeni u skladu s WBIF dokumentacijom,
- d) ispunjenje obaveza KfW-a na osnovu ovog ugovora krši važeći zakon, isplate su u potpunosti ili djelimično obustavljene na osnovu WBIF dokumentacije; KfW je dužan da traži povraćaj finansijskog doprinosa koji se ne koristi u skladu s WBIF dokumentacijom, WBIF dokumentacija prestaje da bude valjana, na snazi, izvršna ili se ukida,
- e) desi se događaj koji daje pravo KfW-u da raskine Ugovor o zajmu ili da obustavi isplate prema Ugovoru o zajmu, ili
- f) nastaju izvanredne okolnosti koje isključuju ili ozbiljno ugrožavaju sprovođenje, aktivnosti ili svrhu Projekta.

3.2. Ako se dogodila bilo koja od situacija navedenih u članu 3.1 b), c), d) ili f) i nije otklonjena u roku koji odredi KfW, a koji mora biti najmanje 30 dana, KfW može,

- a) u slučaju člana 3.1. b) ili d), zatražiti hitni povraćaj svih isplaćenih iznosa;
- b) u slučaju člana 3.1 b) or f), zatražiti hitni povraćaj takvih iznosa kako je Primalac u nemogućnosti da dokaže da su korišćena za navedenu svrhu.

4. Troškovi i javne dažbine

Primalac snosi sve poreze i druge javne dažbine nastale izvan Savezne Republike Njemačke u vezi sa zaključivanjem i izvršavanjem ovog Ugovora, kao i sve troškove transfera i konverzije koji nastanu u vezi s isplatom finansijskog doprinosa.

5. Ugovorne izjave i ovlašćenja za zastupanje

5.1. Ministar ekonomije i osobe koje je odredio on ili ona za KfW i ovlastio uzorcima potpisa koje su ovjerali on ili ona, zastupaju Primaoca u izvršenju ovog ugovora. Ovlašćenje za zastupanja neće isteći dok KfW ne primi izričit opoziv od strane predstavnika Primaoca ovlašćenog u to vrijeme.

5.2. Izmjene ili dopune ovog Ugovora i sva obavještenja i izjave koje su ugovorne strane dostavile u skladu s ovim Ugovorom biće u pisanom obliku. Sva takva obavještenja ili izjave primiće se nakon što stignu na sljedeću adresu odgovarajuće ugovorne strane ili na neku drugu adresu odgovarajuće ugovorne strane o kojoj je obaviještena druga ugovorna strana:

Za KfW:

KfW

Postfach 11 11 41

60046 Frankfurt na Majni

Savezna Republika Njemačka

Fax: +49 69 7431-2944

Za Primaoca:

Ministarstvo ekonomije

Rimski trg 46

81000 Podgorica

6. Projekat

6.1. Primalac

- a) priprema, sprovodi, upravlja i održava Projekat u skladu sa zdravim finansijskim i inženjerskim praksama, u skladu s ekološkim i socijalnim standardima i suštinski u skladu s konceptom projekta dogovorenim između primaoca i KfW;
- b) dodjeljuje pripremu i nadzor nad izgradnjom Projekta nezavisnim, kvalifikovanim inženjerima za savjetovanje i sprovođenje Projekta kvalifikovanim firmama;

- c) u svako vrijeme se pridržava odredbi o nabavkama, uključujući vremenske rokove određene u posebnom sporazumu, uključujući odgovarajući plan nabavki;
- d) pridržava se svojih obaveza koje se utvrđuju ugovorima o savjetovanju, osigurava potpuno financiranje Projekta i na zahtjev KfW-a dostavlja dokaze KfW-u koji potvrđuju da su troškovi koji nisu plaćeni iz ovog granta pokriveni;
- e) održava ili uzrokuje održavanje tačnih i redovnih knjiga i evidencija i računa o sprovođenju Projekta nedvosmisleno prikazujući sve troškove dobara i usluga potrebnih za Projekat i jasno identifikujući robu i usluge financirane iz ovog granta u skladu s međunarodno prihvaćenim standardima;
- f) osposobljava predstavnike KfW-a da u bilo kojem trenutku pregledaju navedene knjige i zapise i svu drugu dokumentaciju koja se odnosi na sprovođenje i rad Projekta, te da posjete Projekat i sve povezane objekte u vezi s tim;
- g) dostavlja KfW-u u roku od nedjelju dana od zahtjeva, sve takve informacije i izvještaje o projektu i njegovom daljem napretku kako KfW može zahtijevati, uključujući, ali ne ograničavajući se na informacije i izvještaje potrebne za ispunjenje obaveza izvještavanja WBIF-a, posebno (i) godišnje izvještaje o sprovođenju na kraju februara svake godine, uključujući narativni i finansijski dio, kao i (ii) relevantne podatke za polugodišnja ažuriranja u upravljačkom informacionom sistemu WBIF-a do kraja marta i septembra svake godine;
- h) usvaja razumne mjere, u skladu sa svojim propisima i pravilima, kako bi se osiguralo da potencijalni kandidati ili ponuđači i podnosioci zahtjeva budu isključeni iz učestvovanja u postupku javne nabavke i dodjele ugovora o nabavkama koji se finansira iz EU/WBIF sredstava, ako Primalac postane svjestan da su ti entiteti;
  - i. ili osobe koje imaju ovlaštenja za zastupanje, odlučivanje ili kontrolu nad njima predmet konačne presude ili konačne upravne odluke zbog prevare, korupcije, umiješanosti u zločinačke organizacije, pranje novca, djela povezanih s terorizmom, dječijeg rada ili trgovine ljudima;
  - ii. ili osobe koje imaju ovlaštenja za zastupanje, odlučivanje ili kontrolu nad njima predmet konačne presude ili konačne upravne odluke zbog nepravilnosti koja utiče na finansijski interes EU;
  - iii. krivi za pogrešno predstavljanje u pružanju informacija potrebnih kao uslov učestvovanja u postupku ili ako ih ne dostave.
- i) vlastitom voljom odmah obavještava KfW o svim okolnostima koje onemogućavaju, odgađaju, ozbiljno ugrožavaju ili na drugi način negativno utiču na sprovođenje, rad, upravljanje ili svrhu Projekta;

- j) preduzima učinkovite i proporcionalne mjere za ublažavanje rizika od pojave Zabranjenih praksi ili bilo koje druge ilegalne aktivnosti u vezi s korišćenjem granta i/ili sprovođenjem projekta. Svi slučajevi Zabranjene prakse koji se odnose na dodjelu i/ili sprovođenje Projekta, kao i mjere povezane s njima preduzete u slučaju primaoca, moraju se odmah prijaviti KfW-u. Primalac će preduzeti radnje kako bi raskinuo ugovore sa dobavljačima, za koje je utvrđeno da su takvi ugovarači bili uključeni u takve Zabranjene prakse u vezi sa sprovođenjem Projekta i preduzimaće odgovarajuće mere za povraćaj granta ili njegovog dijela koji je zloupotrebjen.

"Zabranjene prakse": znači jedno ili više od sljedećeg:

- i. praksa prisile kao što je definisano u Prilogu 1;
  - ii. tajna praksa kao što je definisano u Prilogu 1;
  - iii. koruptivna praksa kao što je definisano u Prilogu 1;
  - iv. lažna praksa kao što je definisano u Prilogu 1; i
  - v. krađa koja znači zloupotrebu imovine koja pripada drugoj strani.
- k) omogućava Evropskoj komisiji i Evropskom revizorskom sudu ili bilo kojim ovlašćenim predstavnicima da vrše desk recenzije i pregled na licu mjesta o korišćenju grantova (uključujući procedure za dodjelu ugovora finansiranih iz grantova) na osnovu prateće računovodstvene dokumentacije i sve druge dokumentacije koja se odnosi na finansiranje stručnih službi:
- l) omogućava Evropskoj kancelariji za borbu protiv prevara (u daljem tekstu "OLAF") da sprovede istrage, uključujući provjere na licu mjesta, u skladu sa odredbama zakona EU o zaštiti finansijskih interesa EU od prevare, korupcije i bilo koje druge ilegalne aktivnosti i, po potrebi, bilo kakvih aranžmana o administrativnoj saradnji sklopljenih između OLAF-a i tijela za borbu protiv prevara:
- m) osigurava službenicima Evropske komisije, OLAF-a i Evropskog revizorskog suda i njihovim ovlašćenim agentima, na zahtjev, pristup svim dokumentima i kompjuterizovanim podacima koji se tiču tehničkog i finansijskog upravljanja operacijama finansiranim na osnovu ovog Ugovora, kao i omogućiti im pristup na mjesta i prostorije u kojima se izvode takve operacije. Dokumenti i kompjuterizovani podaci mogu sadržavati informacije koje Primalac smatra povjerljivim u skladu sa svojim utvrđenim pravilima i propisima ili kako se uređuje ugovornim sporazumom. Takve informacije nakon što se dostave Evropskoj komisiji, OLAF-u, Evropskom revizorskom sudu ili bilo kojim drugim ovlašćenim predstavnicima, tretiraju se u skladu s pravilima i zakonskim propisima EU o povjerljivosti. Dokumenti moraju biti dostupni i podneseni na način koji omogućava provjere, pri čemu je primalac dužan da obavijesti Evropsku komisiju, OLAF ili Evropski revizorski sud o tačnoj lokaciji na kojoj se čuvaju. Ako je prikladno, stranke se mogu dogovoriti da kopiju takvih dokumenata pošalju na desk recenziju:

- n) obavještava Evropsku komisiju ako je u vezi sa sprovođenjem Projekta, bilo koja od njih utvrdila da je treća strana u nekoj od niže navedenih situacija ili je otkrila prevaru i/ili nepravilnost. Evropska komisija ove podatke uvodi u Sistem ranog otkrivanja i isključenja. Primalac će obavijestiti Evropsku komisiju kada bilo koja od njih postane svjesna da poslate podatke treba ispraviti, ažurirati ili ukloniti. Primalac osigurava da dotični subjekt bude obaviješten da su njegovi podaci proslijeđeni Evropskoj komisiji i da mogu biti uključeni u Sistem ranog otkrivanja i isključenja i biti objavljeni na web stranici Evropske komisije;
- o) osigurava primjenu WBIF-ovih Smjernica za komunikaciju i vidljivost, priloženih kao dodatak posebnom ugovoru iz člana 6.2.

6.2. Primalac i KfW utvrđuju detalje koji se odnose na član 6.1. Posebnim ugovorom.

6.3. Primalac može uzeti u obzir, prema potrebi i na vlastitu odgovornost, podatke sadržane u Sistemu ranog otkrivanja i isključenja prilikom dodjele ugovora. Pristup informacijama može se osigurati putem ovlašćenih osoba ili putem savjetovanja s Evropskom komisijom.

6.4 Primalac ovim putem dodjeljuje ili, ako je primjenjivo, osigurava da će bilo koja relevantna treća strana odobriti KfW-u pravo da besplatno koristi sve izvještaje, dokumenta i materijale koji proizilaze iz sprovođenja Projekta, bez obzira na oblik, pod uslovom da to ovim ne krši postojeća prava industrijske i intelektualne svojine.

7. Objavljivanje i prenos informacija u vezi s projektom

7.1 U skladu sa međunarodno prihvaćenim načelima krajnje transparentnosti i efikasnosti u razvojnoj saradnji, KfW objavljuje odabrane informacije (uključujući rezultate ekološke i socijalne kategorizacije i procjene kao i naknadne izvještaje o evaluaciji) o Projektu i njegovom finansiranju tokom predugovornih pregovora, dok se sporazumi u vezi s projektom primjenjuju i sprovode i u postugovornoj fazi (u daljem tekstu „**Cijelokupni period**“).

Podaci se redovno objavljuju na web stranici KfW-a za njegovo poslovno područje „KfW Development Bank“ (<http://transparenz.kfw-entwicklungsbank.de/>).

Objavljivanje informacija (bilo od KfW ili trećih strana u skladu s članom 7.3 dolje) o Projektu i njegovom finansiranju ne uključuje ugovornu dokumentaciju ili osjetljive detaljne podatke o finansijskim ili poslovnim podacima o stranama uključenim u Projekat ili njegovo finansiranje, kao što su

- a) Informacije o internim finansijskim podacima;
- b) Poslovne strategije;
- c) interne korporativne smjernice i izvještaji;
- d) lični podaci fizičkih lica;
- e) KfW-ov interni rejting finansijskog stanja stranaka.

7.2 KfW dijeli odabrane podatke o Projektu i njegovom finansiranju tokom Cjelokupnog perioda sa entitetima navedenim u nastavku, posebno radi osiguranja transparentnosti i efikasnosti:

- a) podružnice KfW-a;
- b) Savezna republika Njemačka i njena nadležna tijela, vlasti, institucije, agencije ili entiteti;
- c) druge organizacije za sprovođenje uključene u njemačku bilateralnu razvojnu saradnju, posebno Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH;
- d) međunarodne organizacije uključene u prikupljanje statističkih podataka i njihove članice, posebno Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) i njene članice;
- e) strane u Opštim uslovima EWBJF-a;
- f) institucije koje upravljaju EWBJF-om;
- g) Evropska unija i njene institucije.

7.3 Nadalje, Savezna Republika Njemačka zatražila je od KfW-a da odabrane informacije o Projektu i njegovom finansiranju tokom Cjelokupnog perioda podijeli sa sljedećim entitetima, koji objavljuju odjeljke relevantne za tu svrhu:

- a) Savezna Republika Njemačka za potrebe Inicijative za transparentnost međunarodne pomoći (http://www.bmz.de/de/was_wir_machen/wege/transparenz-fuer-mehr-Wirksamkeit/index.html);
- b) Njemačka trgovina i investicija (GTAI) za potrebe informacija o tržištu (<http://www.gtai.de/GTAI/Navigation/DE/trade.FOO>);
- c) OECD radi izvještavanja o finansijskim tokovima u okviru razvojne saradnje (<http://stats.oecd.org/>);

- d) Njemački institut za evaluaciju razvoja (DEval) u svrhu ocjene cjelokupne njemačke razvojne saradnje kako bi se osigurala transparentnost i efikasnost (<http://www.deval.org/de/>);
- e) strane Opštih uslova EWBJF;
- f) institucije koje upravljaju EWBJF-om;
- g) Evropska unija i njene institucije.

7.4 KfW dalje zadržava pravo na prenos (uključujući u svrhu objavljivanja) informacija o Projektu i kako se on finansira tokom Cjelokupnog perioda drugim trećim stranama radi zaštite legitimnih interesa.

KfW informacije ne prenosi drugim trećim stranama ako legitimni interesi Primaoca neprenošenja informacija nadmašuju interese KfW-a da se one prenesu. Legitimni interesi primaoca naročito uključuju povjerljivost osjetljivih podataka navedenih u članu 7.1., a koje su isključene iz objave.

Nadalje, KfW ima pravo prenosa informacija trećim osobama ako je to potrebno zbog zakonskih ili regulatornih zahtjeva ili za pokretanje ili odbranu zahtjeva ili drugih zakonskih prava u sudskom ili upravnom postupku.

8. Ostale odredbe

- 8.1. Primalac se obavezuje da će se u svako vrijeme pridržavati obaveza utvrđenih u Prilogu (Sporazumi o usklađenosti).
- 8.2. Ako bilo koja od odredaba ovog Ugovora nije valjana, to neće uticati na ostale odredbe. Svaki jaz koji iz toga proizilazi popunjavaće se odredbom u skladu sa svrhom ovog Ugovora.
- 8.3. Primalac ne može dodijeliti ili prenijeti, založiti ili staviti pod hipoteku potraživanja iz ovog Ugovora.
- 8.4. Ovaj Ugovor regulisan je zakonom Savezne Republike Njemačke. Mjesto izvođenja biće Frankfurt na Majni.
- 8.5. Pravni odnosi uspostavljeni ovim Ugovorom između KfW-a i Primaoca prekidaju se s istekom korisnog vijeka projekta, ali najkasnije 15 godina nakon potpisivanja ovog Ugovora.

Sastavljeno u 2 (dva) originala na engleskom jeziku.

Frankfurt na Majni,

Na dan _____, 2019

Podgorica,

Na dan _____, 2019

KfW

Crna Gora

Koju zastupa Ministarstvo ekonomije

Prilog

Sporazum o usklađenosti

Sporazum o usklađenosti

1. DEFINICIJE

Prisilno postupanje: oštećenje ili nanošenje štete ili prijetnja oštećenjem ili nanošenjem štete direktno ili indirektno bilo kojoj osobi ili imovini osobe s ciljem da se nepropisno utiče na postupke neke osobe.

Tajno postupanje: dogovor između dvije ili više osoba koji je osmišljen radi postizanja neprimjerene svrhe, uključujući i nepropisno uticanje na postupanje druge osobe.

Koruptivno postupanje: obećavanje, nuđenje, davanje, upućivanje, insistiranje na, primanje, prihvatanje ili traženje, direktno ili indirektno, bilo kakve nezakonite isplate ili neprimjerene koristi bilo koje prirode, bilo kojoj osobi ili od strane bilo koje osobe, s namjerom da utiče na postupke bilo koje osobe ili uzrokuje bilo koja osoba da se suzdrži od bilo koje radnje.

Prevarno postupanje: svaka radnja ili propust, uključujući pogrešno tumačenje koje svjesno ili nesmotreno dovodi u zabludu ili pokušava dovesti u zabludu osobu da pribavi finansijsku korist ili da izbjegne neku obavezu.

Opstruktivno postupanje: (i) namjerno uništavanje, lažiranje, mijenjanje ili prikrivanje dokaznog materijala istrazi ili davanje lažnih izjava istražiteljima, kako bi se materijalno ometala službena istraga navoda o koruptivnom postupanju, prevaranom postupanju, tajnom postupanju ili prisilnom postupanju ili prijetnja, uznemiravanje ili zastrašivanje bilo koje osobe kako bi se spriječilo da otkrije svoje znanje o pitanjima koja su bitna za istragu ili da se istraga nastavi, ili (ii) bilo koji akt namijenjen da značajno ometa izvršavanje KfW-ovog pristupa ugovornim traženim informacijama u vezi sa službenom istragom navoda o koruptivnom postupanju, prevaranom postupanju, tajnom postupanju ili prisilnom postupanju.

Lice: svako fizičko lice, pravno lice, partnerstvo ili nekorporativno udruživanje.

Sankcijsko postupanje: bilo koje prisilno postupanje, tajno postupanje, koruptivno postupanje, prevarno postupanje ili opstruktivno postupanje (kao što su ovdje definisani takvi pojmovi), koje (i) je protivzakonito prema njemačkom ili drugom primjenjivom zakonu i (ii) koje ima, ili bi potencijalno moglo imati značajan pravni ili ugledni učinak na ovaj Sporazum između Primaoca i KfW ili na njegovu primjenu.

Sankcije: ekonomske, finansijske ili trgovinske sankcije, zakoni, propisi, embargo ili restriktivne mjere koje daje, donosi ili izvršava bilo koje sankcijsko tijelo.

Sankcijsko tijelo: bilo koje Savjeta bezbjednosti Ujedinjenih nacija, Evropske unije i Savezne Republike Njemačke.

Sankcijska lista: Sankcijska lista: bilo koja lista posebno određenih osoba, grupa ili entiteta koja podliježu sankcijama, a koju je izdalo bilo koje sankcijsko tijelo.

2. OBAVEZIVANJE PO PITANJU INFORMACIJA

Primalac

- a) odmah stavlja na raspolaganje KfW-u na zahtjev sve relevantne „znati svog kupca“ ili slične informacije o primaocu koje KfW može zahtijevati;
- b) odmah dostavlja KfW-u na zahtjev sve informacije i dokumente Primaoca koji se odnose na Projekt i njegove (pod) ugovorne i druge povezane strane koje KfW zahtijeva da ispuni svoje obveze da bi spriječio bilo kakva sankcionisana postupanja, pranje novca i/ili finansiranje terorizma, kao i za kontinuirano praćenje poslovnog odnosa s Primaocem koje je potrebno za tu svrhu;
- c) bez odlaganja i samoinicijativno obavještava KfW, čim sazna ili posumnja na bilo koje sankcionišuće postupanje, čin pranja novca i / ili finansiranja terorizma vezanog za Projekat;
- d) dostaviti KfW-u sve takve informacije i izvještaje o Projektu i njegovom daljem napretku koje KfW može zahtijevati za potrebe ovog Priloga; i
- e) omogućiti KfW i njegovim agentima u bilo kojem trenutku da pregledaju svu drugu dokumentaciju Primaoca i njegove (pod) ugovorne i druge povezane strane u vezi s projektom, te da posjete Projekat i sve povezane objekte za svrhu ovog Priloga.

3. ZASTUPANJE I GARANCIJE

- 3.1. S obzirom na njemački zakon ili zakon države Primaoca, Primalac predstavlja da nijedna osoba koja djeluje u vezi s Projektom u ime Primaoca nije počinila ili se ne bavi bilo kakvim sankcionisanim postupanjem, pranjem novca ili finansiranjem terorizma.
- 3.2. Zastupanje i garancija iz ovog člana daju se po prvi put izvršenjem ovog Ugovora. Smatraće se da se to ponavlja nakon svakog povlačenja Granta pozivajući se na okolnosti koje su vladale na taj datum.

4. POZITIVNO OBAVEZIVANJE

Primalac se obavezuje, čim primalac ili KfW postane svjestan ili posumnja u bilo kakvo sankcijsko postupanje, čin pranja novca ili finansiranja terorizma, da u potpunosti sarađuje sa KfW i njegovim agentima u utvrđivanju da li se dogodio takav incident usklađenosti. Konkretno, Primalac će odmah i razumno detaljno odgovoriti na svako obavještenje od KfW-a i pružiti dokumentarnu podršku za takav odgovor na KfW-ov zahtijev.

5. NEGATIVNO OBAVEZIVANJE

Primalac neće ulaziti u bilo kakve transakcije ili vršiti bilo kakve druge aktivnosti u vezi s Projektom koje bi predstavljale kršenje Sankcija.